SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 119, ЧИСЛО 40, П'ЯТНИЦЯ, 5 ЖОВТНЯ 2012 РОКУ | 1893 | Vol. 119, No. 40, FRIDAY, OCTOBER 5, 2012 | $1.00

Оновлено собор св. Софії в Римі

Левко Хмельковський

РИМ, Італія. – У ці дні в Римі завершується оновлення собору Української Греко-Католицької Церкви св. Софії, яке почали у вересні 2011 року. Очолив реставрацію о. д-р Богдан Прах, який в Україні був ректором Львівської духовної семінарії.

13-15 жовтня в соборі відбудеться Всенародна проща з нагоди благословення відновленого храму. Мені пощастило побувати в соборі 18 вересня, коли його реставрація наближалася до завершення. На банях вже були встановлені п'ять нових хрестів, виготовлених у Черкасах, оновлено дах, внутрішнє опорядження, зокрема коштовні мозаїки.

Петро Фірман з Товариства „Свята Софія" і секретар Товариства Марія Говгера охоче показали усе оновлення храму, а диякон Андрій Салабай похвалився, що біля собору буде споруджено Паломницький центр з готелем і християнською книгарнею, службовими резиденціями.

У 1963 році Митрополит Йосиф Сліпий після повернення з 18-річної каторги вирішив створити у Римі духовний центр українського народу і почав збирати фонди на зведення храму. Не всі повірили тоді у можливість такого проєкту, але знайшлося багато його прихильників. У червні 1967 року почалося будівництво.

Італійський архітектор Лючіо де Стефано за основу проєкту узяв стиль Київської Софії. Мозаїчне оздоблення спроєктував Святослав Гординський, а виконали мозаїки в робітні Марка-Тулія Монтічелі. Скульптором став Уґо Мацей. Особливе враження справляє його скульптура „Три ангели" перед храмом. Автором іконостасу був відомий іконописець о. Ювеналій Мокрицький.

27 і 28 вересня 1969 року Кардинал Й. Сліпий у співслуженні 17 владик і в присутності Папи Павла VI освятив собор. Двічі храм відвідував Папа Іван Павло II. У 1998 році соборові було присвоєно статус базиліки як особливо важливої церкви. Цей статус надає Святіший Отець. В Україні такий статус має у Львові римо-католицька Архикатедральна базиліка Успіння Пресвятої Діви Марії (XIV ст.). Собор св. Софії також визнаний Кардинальським храмом.

У крипті собору до 1992 року покоївся Патріярх Йосиф, тут поховані також Митрополит Йосиф Сембратович, Архиєпископ Іван Бучко, Єпископи Степан Чміль, Іван Хома, провідниця Сестер-василіянок Клавдія Федаш, інші видатні особи.

13 жовтня свято в соборі св. Софії розпочнеться Архиєрейською Вечірнею, яку очолить Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Святослав (Шевчук). У своєму зверненні він закликав українських католиків узяти активну участь у Всенародній прощі до Риму. Апостольський візитатор Діонісій (Ляхович) пові-

(Закінчення на стор. 4)

З собору св. Софії ще не зняли останнє риштовання. (Фото: Левко Хмельковський)

Андреас Ґрос: „Я стурбований політичною ситуацією в Україні"

20-21 вересня до Києва приїхала делеґація спостерігачів від Парляментської асамблеї Ради Европи (ПАРЕ). Її очолив Андреас Ґрос – віце-президент ПАРЕ, провідник групи соціялістів у Раді Европи, співзасновник Інституту прямої демократії в Цюриху (1989), депутат швайцарського парляменту (від 1991 року), представник Швайцарії в Раді Европи (від 1995 року). Від Ради Европи він не раз брав участь у спостерíганні за виборами в країнах пострадянського простору. Після зустрічі з багатьма українськими урядовцями, дипломатами, представниками різних партій, громадськими діячами і журналістами, делеґація закликала владу в Україні вжити усіх заходів для запевнення вільних і прозорих виборів до Верховної Ради, плюралізму у засобах масової інформації та відмови від зловживання адміністративним ресурсом.

Зокрема в інтерв'ю для київської газети „Тиждень.ua" (27 вересня) Андреас Ґрос сказав: „Я стурбований політичною ситуацією в Україні. Найбільше вражає те, що сьогодні українське суспільство не має реальної політичної альтернативи. Більшість громадян почуваються безпорадними, усвідомлюючи той факт, що політика цілковито залежить від грошей. Люди, які брали участь у Помаранчевій революції, сьогодні надзвичайно пригнічені й зневірені у своєму майбутньому, ніхто не хоче якимось чином змінити ситуацію. Вільно мислячі громадяни переважно еміґрують за кордон, і мало хто з них хоче повертатися назад. Тільки відкрите і плюралістичне суспільство може привабити їх. Натомість, воно закрите і контрольоване великими грошима та олігархами. Я спостерігаю за виборами у вас з 1997 року і з цього часу відвідав Україну понад 30 разів. І тільки тепер розвіяв більшість ілюзій. Складається враження, що українські партії борються виключно за вузько егоїстичне бажання здобути владу, а не за суспільні інтереси. Немає якогось конструктивного діялогу. Політичні сили не чують одна одну. Уряд іґнорує опозицію, а опозиція – уряд. Усе в чорно-білих тонах, а політика не може бути тільки такою".

Особливо неґативно А. Ґрос оцінив ситуацію в українських засобах масової інформації. Він вважає її катастрофічною. „Найбільше вражають численні факти купівлі новин у пресі, особливо на телебаченні, – підкреслив він. – Усі великі приватні канали, за винятком ТВі (який стрімко втрачає свою авдиторію через обмеження доступу до нього глядачів), належать олігархам, що визначають рівень демократії в медіа. У вас немає жодного плюралізму в теле- і радіопросторі. Це підриває основи професійної журналістики і є, власне, її кінцем. Водночас судова гілка цілковито підконтрольна владі. Зважаючи на все це, ви можете думати, що вам потрібна нова демократична революція. Але, щоб зробити це, необхідно почекати років 25, щоб відбулася зміна поколінь, адже ви не можете робити революцію кожні 10 років".

Щодо відповідности передвиборного процесу в Україні демократичним стандартам Ради Европи А. Ґрос сказав: „Формування і склад виборчих комісій в Україні, на мою думку, – це повний фарс. Насамперед через їхню тотальну однобічність. Головна умова функціонування виборчих комісій на всіх рівнях – від дільничних до центральної – відбір людей, що мають виконувати функції рефері, а не гравців. А у вашій ситуації надто багато гравців, які виступають за одну команду. В Україні більшість громадян втратила довіру до виборчого процесу, позаяк не створено умов для проведення цілком прозорого і вільного волевиявлення, вкрай обмежене коло джерел об'єктивної й достовірної інформації. Люди почуваються без-

(Закінчення на стор. 5)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Якщо політика легко образити...

КИЇВ. — Кардинал Любомир Гузар висловився проти прийняття законів, які обмежують громадянські права. Крім того, він вважає – якщо політика легко образити, йому слід знайти собі інше заняття. Про це 1 жовтня повідомила пресслужба ініціятивної групи „Першого грудня". Коментуючи закон про наклеп, Л. Гузар процитував слова Президента США Барака Обами: „Коли ти Президент або кандидуєш у президенти, то якщо тебе легко образити – тоді тобі треба обирати іншу професію". На його думку, нардепам не слід шукати кримінального покарання за наклепи, „бо це їх компрометує та позбавляє доброї нагоди політично скористати". Він звернувся до народних депутатів з закликом пам'ятати, що „найкращий спосіб зберегти добре ім'я для кожного урядника та політика – говорити правду, поводитися чесно і працювати заради інтересів людей. Це є єдиним шляхом, на якому не буде закидів і яким мають іти справжні політики. Закликаю не ховатися за подібні закони від людського осуду, бо не це є способом зберегти добре ім'я. Добре ім'я залежить від доброї поведінки та сильної волі працювати в інтересах громади та країни", – підсумував Л. Гузар. Ініціятивна група „Першого грудня" створена в 20-ту річницю референдуму за незалежність. Об'єднання створено у відповідь на звернення українських православних та католицької церков. До ініціятивної групи „Першого грудня" долучилися відомі українські інтелектуали і громадські діячі. *(„Укрінформ")*

В. Балога: О. Тягнибок заслуговує допомоги

КИЇВ. — Провідник партії „Єдиний центр", міністер з питань надзвичайних ситуацій Віктор Балога 2 жовтня підтвердив ведення переговорів з провідником Всеукраїнського об'єднання „Свобода" Олегом Тягнибоком. „Симпатії інтеліґенції і патріотично налаштованого населення України стоять на стороні „Свободи". Тому не говорити з людиною, яка тяжко працює, щоб пройти у парлямент і впливати на становлення демократії у суспільстві – було б з мого боку непродумано", – розповів В. Балога. У разі своєї перемоги на виборах до парляменту у мажоритарному окрузі В. Балога сподівається „працювати з всіма політичними силами і депутатами, які думатимуть про Україну і її майбутнє". „Я майбутнє України бачу тільки в єдиній европейській сім'ї", – наголосив В. Балога. Міністер на час виборчої кампанії узяв відпустку. Він очікує на звільнення з своєї посади за кілька тижнів. *(Радіо „Свобода")*

За „бабусю з котом" можуть покарати

КИЇВ. — Авторові нашумілої реклями з бабусею і котом Максимові Голосному загрожує до п'ять років позбавлення волі за розтрату майна. М. Голосний повідомив, що знаходиться в розшуку за звинуваченням у справі про розтрату 4,500 грн. Стаття, за якою його звинувачують, передбачає до п'яти років позбавлення волі. Автор реклями зазначив, що ця кримінальна справа була порушена ще в листопаді 2011 року „за фактом вчинення". Але тоді М. Голосний, який займав пост голови сільради Єлизаветівки, не фіґурував як підозрюваний. Проте вже через місяць після скандалу з реклямами і висунення М. Голосного кандидатом у депутатиа слідчий перекваліфікував справу і висунув йому звинувачення в розтраті майна. „Сумою збитків нібито заявлені 4,500 грн. Це автомобіль, який зберігався на моїй земельній ділянці, тому що немає гаража. Заявлено талони на 500 літрів бензину А-95, новтбук і телефон. Адвокат сказав, що якось ціни не збігаються. Не можуть всі ці речі коштувати 4,500 грн", – повідомив автор білборду. Новтбук, мобільний телефон і талони, за словами М. Голосного, зберігалися в службовому кабінеті. Проте чи є ці речі там тепер, він не знає, тому що після його звільнення з посади голови сільради в кабінеті проводили обшук, туди проникали невідомі особи, а прокуратура відмовляється розглядати його заяву і проводити відповідні слідчі дії щодо цих фактів. *(„Українська правда")*

Спостерігачі критикують хід виборчої кампанії

КИЇВ. – В Україні підготування до парляментських виборів відбувається на тлі широкомаштабного підкупу виборців, використання адміністративного ресурсу та процедурних порушень. Про це ідеться у проміжному звіті спостерігачів від Канади, оприлюдненому 2 жовтня.

Як повідомила керівник місії Анна Шептур, зафіксовано понад 30 випадків порушень прав людини: „15 вересня у Києві троє активістів громадського руху „Відсіч" були затримані міліцією за розповсюдження листівок проти провладного кандидата Максима Луцького. Активістів звинуватили у перешкоджанні діяльності правоохоронців, без пояснень, що саме мається на увазі. Наше занепокоєння викликає використання міліції проти активістів та учасників виборчого процесу. Це – порушення прав людини". Канадські спостерігачі також висловили сумнів у чесності процесу відбору членів виборчих комісій.

Водночас про перешкоди представлення у виборчих комісіях опозиційних партій та незалежних кандидатів у депутати по мажоритарних округах повідомили того ж дня, 2 жовтня, спостерігачі від Національного демократичного інституту США.

І американська, і канадська місії спостерігачів також повідомили про широке використання владними кандидатами адміністративного ресурсу та непрямого підкупу виборців; ця проблема спостерігається в усіх областях України.

Звіт, представлений канадськими спостерігачами, – результат більш як місячного моніторинґу, який здійснювався в усіх реґіонах України. Наразі місія Канади нараховує 65 осіб, а за два тижні до дня виборів в Україну прибуде ще понад 300 спостерігачів, – це найбільш численна місія спостерігачів за виборами з Канади з усіх попередніх. *(Радіо „Свобода")*

Львів знову був „книжковою столицею України"

Марта Осадца

ЛЬВІВ. – Починаючи днем 12 вересня, у місті діяв 19-ий Форум видавців. Президент Громадського об'єднання „Форум видавців" Олександра Коваль подякувала всім організаціям, установам і меценатам, які підтримали цей, уже традиційний, масовий захід.

Емблема форуму

Міський голова Львова Андрій Садовий зазначив, що бути книжковою столицею України – велика честь і відповідальність, а депутат Львівської обласної ради Андрій Холявка назвав форум „подією, яка переключає увагу України та світу на Львів".

Директор Інституту книжки у Кракові, Польща, Ґжеґож Ґауден відзначив, що цього року вдалося зреалізувати давній задум, і в рамках форуму у Львові відбудеться Фестиваль Бруно Шульца

Форум видавців є однією з найважливіших подій в Україні. Він і також одеський кінофестиваль – дві найважливіші культурологічні події, які відбуваються за межами Києва.

На урочистій церемонії відкриття „Форуму видавців" оголошено переможців конкурсу „Найкраща книга Форуму-2012". Цього року ґран-прі присуджений не був. Першою у списку найкращих видань названо книгу „Мальована кераміка Косова і Пістиня XIX – початку XX ст.", упорядники Галина Івашків і Тарас Лозинський.

До першої п'ятірки також увійшли книги: „Анатоль Петрицький. Театральні строї та декорації", „Борис Косарев. Харківський модернізм", „Добрилове Євангеліє 1164 року", „Львів. Комплексний атлас".

Окрім того, відзнаки за внесок у розвиток українського книговидання та промоціювання української книги отримали письменник Василь Ґабор і Наталя Гузєєва, авторка книжок для дітей „Капітошка" та „Петрик П'яточкін", а також книжкові видавництва „Темпора", „Ярославів вал", „Смолоскип", „Махаон-Україна".

Загалом на участь у конкурсі було подано 407 заяв, на засідання журі надійшло 378 книжок від 84 видавництв.

На цьогорічному „Форумі видавців" відбулося дуже багато різноманітних заходів. 12 вересня у рамках 19-го „Форуму видавців" в Домініканському соборі відбулося відкриття сьомого Літературного фестивалю. Це один з найбільших літературних фестивалів Европи, що об'єднує понад 200 прозаїків, поетів, митців, перекладачів з 25 країн світу. Загалом під час фестивалю відбулося понад 100 акцій різного формату.

На відкритті звучала проза – три публічні есеї про Б. Шульца, Григорія Сковороду та про подорожі, які прочитали Адам Загаєвський та Юрій Іздрик.

Відбулася перша презентація українсько-фінського словника та української Біблії з ілюстраціями Сальвадора Далі. Книжка вийшла накладом 500 примірників у видавництві „Клюб сімейного дозвілля".

На Форумі був представлений новий переклад творів Б. Шульца українською мовою.

Найпопулярніша акція в межах фестивалю та унікальний синтетичний проєкт, що поєднує літературу й музику – музичний „line-up" забезпечили гурт „Перкалаба", „ГИЧ-Оркестра", „Grozovska Band", а в літературній частині взяли участь понад 30 поетів з України, Польщі, Сербії, Латвії, Австрії, Норвеґії, Південно-Африканської Республіки, Канади, США, Австралії, Хорватії та Росії.

Археологічні дослідження за британські гроші

Світлана Орел

НЕБЕЛІВКА, Кіровоградська область. – Степи центральної України дивують унікальними археологічними знахідками. У ці літні дні тривають розкопи неподалік села Небелівки, де знайдено залишки великої довгастої споруди площею понад 1,200 квадратних метрів. У цьому місці вчені виявили найдавніше трипільське поселення, мешканці якого обживали степи за 4,000 років до нашої ери.

Археологічний пошук на місці прадавнього поселення в Кіровоградській області. (Фото: Ольга Степанова)

Пошукові роботи ведуть учасники міжнародного дослідницького проєкту „Поселення-гігант", яким керують старший науковий співробітник Інституту археології Національної Академії Наук Михайло Відейко та представник департаменту археології Даргемського університету Джон Чепмен.

Цей проєкт, розрахований на три роки, отримав ґрант від британського уряду. Усі знайдені предмети залишаться в Україні, а фотовиставки побувають в країнах Европи. Плянується також створити фільм про розкопки в Небелівці, видати книгу, виконати реконструкцію унікальної споруди та встановити камінь з відповідним написом.

КОМЕНТАР

Сумні одеські враження

Олександер Гаврош

Останнім часом Одеса впевнено перетягнула на себе чорні лаври столиці українофобії. Не Крим і не Донбас, де частка українців найменша в Україні, а місто, яке любить поширювати міти про себе. Одним з них є міт про нібито особливий інтернаціональний характер міста, в якому мешкають люди понад сотні різних національностей (з котрих більшість має по кілька представників, як от – три ескімоси, один евенк, сім калмиків, шість шведів, п'ять хорватів і тому подібне. Типова ситуація для будь-якого мільйонного міста світу).

Але в одеські міти вже ніхто не вірить. Особливо після приходу до влади Віктора Януковича. Саме в Одесі місцева влада повела брудну війну проти всього українського. Одним з перших дій новопризначеного керівника области Едуарда Матвійчука (на превелику нашу ганьбу – уродженець Закарпаття) була відмова навіть від часткового фінансування єдиної україномовної газети реґіону „Чорноморські новини". І це в області, де українців більшість! Прикрилися економією грошей, але при цьому фінансування газет російськомовних навіть збільшили.

Новообраний голова міста Олексій Костусєв, який ще донедавна ходив на вибори під гаслом „Бог і Росія", перевів усі україномовні школи Одеси в режим двомовних. Мовляв, аби не ущемляти права „рускоязичних". Хоч українськомовні і російськомовні школи знаходилися поруч і батьки спокійно могли обирати мову навчання без ніяких незручностей. (В Одесі – 623 тис. українців і 291 тис. росіян).

Однак, головним завданням „реґіональної" влади було знищити шкільну освіту українською мовою. Щоправда, попри весь тиск влади та антиукраїнську істерію, більшість батьків все одно записали дітей до українськомовних кляс. (До речі, в російськомовних школах таких класів не відкрили. От вам і хвалена одеська „толерантність". А насправді – печерний російський шовінізм).

Навіть цього вересня – після двох років неймовірних старань місцевої влади – 52 відс. першокласників Одеси пішли в українські кляси. Тобто, вся демагогія керівників міста про „насильницьку українізацію" спростовується самими одеситами. Але влада, користаючись з антиукраїнського закону „Про засади державної мовної політики", вже зібралася влаштувати „плебісцит" на тему мови навчання. Все робиться для того, аби витіснити українську мову з Одеси.

Вся Одеса завішена білбордами Партії Реґіонів: „Думай і ґоворі на родном язике!". Однак, це право одеська влада визнає тільки за „рускоязичними". В мільйонній Одесі нема жодної кляси з болгарською чи молдовською мовами навчання. (На 13 тис. болгар і 7,500 молдаван – жодної кляси!). Ба більше – Болгарський культурний центр хочуть виселити з центру міста.

Кривдний для українства „мовний" закон був потрібний „костусєвим" і „матвійчукам" для знищення тих острівців українського духу, які ще залишилися. Книжкової виставки-ярмарку „Українська книжка на Одещині", яка проводиться понад 10 років і була вкрай потрібна у зрусифікованому реґіоні, з наступного року вже не буде, а в директора Одеської Національної наукової бібліотеки Ольги Ботушанської, яка її проводила, одразу виникли серйозні „проблеми".

Українські організації переслідуються, а їхніх чекає публічне паплюження і навіть фізичні розправи. Резонансною на всю Україну стала смерть студента Максима Чайки та спалення авта Сергія Гоцуляка. Як висловився чільний депутат Одеської міської ради Ігор Марков, який наполегливо бореться за „язик": „Много в Одессе хохлов развелось. Судоплатова на вас нєту!".

Окрім боротьби за „язик" (а насправді – проти української мови) хвалитися одеській владі перед виборами нема чим. Тому й так потрібна була їй вся ця мовна істерія, аби перевести увагу простих виборців з соціального та економічного занепаду на протистояння – „язик" проти „мови".

Великою мірою це шовіністам вдалося. В Одесі ситуація розпалена до краю. Тому покидаєш це місто з лайкою у трамваях з великим полегшенням.

Одеса-Ужгород

У Полтаві прославляли карателя

Сергій Горицвіт

ПОЛТАВА. – Недавно в місті вшановано, з участю керівників области, генерал-фельдмаршала Івана Паскевича з нагоди 230-річчя від дня його народження. Ідею цю проросійські організації міста виношували, починаючи з 2005 року, але тодішнє керівництво міста відмовлялося звеличувати постать фаворита царя Миколи I, який „уславився" жорстоким придушенням повстання у Польщі та революції в Угорщині, кривавими розправами над учасниками антиімперських виступів на Кавказі і в Україні.

Роздмухували кадило на честь „безпідставно забутого" фельдмаршала „Русская община України" та всеукраїнське об'єднання „Русскоє содружєство". Їх підтримав запрошений на свято Дмитро Табачник.

Голова обласної адміністрації Олександер Удовиченко ухвалив розлогий плян заходів на відзначення ювілею царського сатрапа, прирівнявши його до національних героїв України. Міськарада вирішила назвати одну з нових вулиць на честь I. Паскевича і встановити меморіяльну дошку на будинку Відділу державної реєстрації актів цивільного стану.

Усе це викликало спротив патріотично налаштованої української громадськости. Президія Академії наук Вищої школи України наголосила, що „передбачається відзначити на офіційному рівні ювілей царського фельдмаршала, який залив кров'ю Варшаву в 1831 році, здійснював каральну політику в Царстві Польському, а в 1847 році заарештував членів Кирило-Методіївського товариства В. Білозерського та П. Куліша". Президія звернулася до О. Удовиченка з вимогою „скасувати одіозне розпорядження про вшанування царського сатрапа, яке є прямою образою для всіх українців, а також для польської громади области".

Українці Полтави протестують проти вшанування Івана Паскевича. (Фото: svoboda.org.ua)

Та на всі доводи науковців, на протести політичних і громадських організацій, зокрема „Просвіти", полтавська влада не зважила.

Але відзначення, яке відбулося 17 травня, не було безхмарним. Зранку активісти „Свобода" пікетували відкриття меморіяльної дошки, на яке організатори святкувань вивели під дощ школярів. Пікетувальники розгорнули плякати з написами „Не бути царському кату й убивці Паскевичу у Полтаві!", „Паскевич кров'ю сотень тисяч людей будував в Україні „русскій мір". Для України він герой?". Вони скандували: „Ганьба запроданцям!", „Геть московських окупантів!".

Урочистості були просякнуті українофобським духом. Це стосується і виставки у ґалереї мистецтв, що воскресила часи Миколи I, і наукової конференції, і демонстрації створеного державною телерадіокомпанією документального фільму-панегірика...

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Народ проти статусів для російської

КИЇВ. — 53.8 відс. опитаних фондом „Демократичні ініціятиви" і Українським центром ім. Разумкова українців виступають проти надання російській мові офіційного статусу. Про це свідчать висліди опитування. Респондентів запитали, чи підтримують вони надання російській мові офіційного статусу. При цьому 38.4 відс. опитаних підтримують такий крок, 7.8 відс. – вагалися з відповіддю. Відповідаючи на запитання, чи підтримують українці імпічмент Президента, 47.3 відс. опитаних виступають проти нього. При цьому 34.1 відс. опитуваних виступають за імпічмент, 18.6 відс. – вагалися з відповіддю. Опитування проводилося з 10 по 15 серпня, було опитано 2,009 осіб старших 18 років по всій Україні. *(„Українська правда")*

Підручник з історії геноцидів

КИЇВ. — В Україні видали підручник історії геноцидів. Це перший такий посібник, в якому йдеться про масове винищення цивільного населення, вчинене у XX ст. Автор посібника – історик, доцент Львівського національного університету ім. Івана Франка Андрій Козицький. В історії геноцидів, написаній А. Козицьким, йдеться не лише про трагедію українського народу – Голодомор 1932-1933 років. Ця тема займає у книзі менше десятої частини обсягу в 600 сторінок. Решта посібника – історія геноциду вірмен в Османській імперії, Голокосту европейських євреїв, переслідування ромів у роки Другої світової війни. Водночас розповідається про менш віддалені в часі події – геноцид у Камбоджі, вчинений у середині 1970-их років „червоними хмерами" та у Руанді, скоєний у середині 1990-их років. Основою до написання підручника став курс, який А. Козицький читає вже вісім років студентам історичного факультету Львівського національного університету. Для підручника викладач зібрав та виклав позицію всіх сторін, адже кожен геноцид має свого критика. Підручник рекомендований Міністерством освіти як посібник для студентів гуманітарних спеціяльностей. Але грошей на його видання від міністерства не надійшло, стверджує автор. Підручник він написав у вільний час і видав за власні гроші. Робота над книгою тривала близько п'яти років, один з яких текст ретельно вивчала та перевіряла команда редакторів. Підручник історії геноцидів – „Геноцид та політика масового винищення цивільного населення у XX ст. (причини, особливості, наслідки)" – можна придбати вже зараз у книгарнях України. *(Радіо „Свобода")*

Україна швидко старіє

КИЇВ. — Україна відноситься до країн з високим рівнем старіння населення, повідомляє прес-служба Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) України з нагоди Міжнародного дня людей похилого віку, який відзначався 1 жовтня. У МОЗ констатують, що кожен п'ятий з тих, кому за 60 років, живе самотньо і кожен десятий не може сам себе обслуговувати, тобто потребує повної соціяльної і медичної підтримки, 5-6 відс. пенсіонерів – це люди, прикуті до ліжка. За статистикою, кожна людина похилого віку має чотири-п'ять хронічних захворювань, половина таких людей вимагають хоча б два рази на рік курсу реабілітаційних заходів силами поліклініки. За вислідами наукових досліджень Інституту геронтології Академії медичних наук України, однією з найважливіших характеристик здоров'я людей похилого віку є високий рівень захворюваности та зниження фізичних можливостей. Ведучими „старечими" патологіями залишаються захворювання серцево-судинної системи, органів травлення, опорно-рухової системи, органів дихання, злоякісні новоутворення. Поряд з ними зростає частка таких хронічних захворювань, як хвороба Паркінсона, хвороба Альцгеймера, цукровий діябет, хвороби сечостатевої системи, зазначили в МОЗ. Раніше повідомлялося, що згідно з новою доповіддю ООН, у найближчі 10 років кількість літніх жителів плянети перевищить 1 млрд. осіб. *(„Кореспондент")*

АМЕРИКА І СВІТ

Втрати армії США в Афганістані

КАБУЛ, Афганістан. — 29 вересня в результаті чергової сутички між афганськими силами безпеки і військами міжнародної коаліції в провінції Вардак втрати американської армії в Афганістані досягли 2,000 осіб. В нападі загинуло двоє громадян США – військовослужбовець та співробітник однієї з фірм-підрядниць коаліції. Крім того, загинули троє афганських вояків. Як повідомляє сайт „Casualties.org", в результаті подібних нападів тільки в 2012 році було вбито 52 військовослужбовців НАТО. Всього ж за час конфлікту, крім 2000 американців, було вбито понад 1,190 військовослужбовців інших країн коаліції. За даними ООН, з 2007 року, коли організація почала вести статистику, і до кінця серпня 2012 року були вбиті 13,431 цивільна особа. За іншими оцінками, загальне число жертв серед афганців за всі 11 років конфлікту перевищує 20 тис. осіб. Однак, як заявив заступник прес-секретаря Білого Дому Джошуа Ернес, втрати США в Афганістані не змусять Вашінґтон відмовитися від плянів довести участь в акції до перемоги. *(„Кореспондент")*

Японський уряд зрезиґнував

ТОКІО. — Прем'єр Японії Тсіґіко Нода вранці 1 жовтня прийняв резиґнацію членів кабінету міністрів, щоб зробити заплановані раніше зміни в складі уряду. Минулого тижня Т. Нода говорив, що ці перестанови ставлять своєю метою зміцнення кабінету міністрів для управління праці в парламенті перед виборами в нижню і верхню палати, які плянується провести протягом року. 30 вересня Т. Нода провів зустріч з генеральним секретарем Демократичної партії Адзума Косіісі. Вони обговорили можливі кандидатури для заміни міністра фінансів Дзюн Адзума і міністра з подолання наслідків ядерної кризи Госі Госоно, які призначені одними з керівників Демократичної партії. Т. Нода вже прийняв рішення зберегти на своїх посадах міністра закордонних справ Коїтіро Гемба, міністра оборони Сатосі Морімото і генерального секретаря кабінету міністрів Осаму Фудзімура. *(„День")*

Безробіття в ЕС – стабільно високе

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Рівень безробіття в країнах Евросоюзу упродовж попередніх місяців не змінився і залишається стабільно високим порівняно з аналогічним періодом минулого року. Про це заявив Джонатан Тод – речник Еврокомісара з питань зайнятости та соціяльного захисту в Брюселі 1 жовтня. „Рівень безробіття залишався стабільним упродовж попередніх місяців. Але нинішні цифри є значно вищими, ніж рік тому. Те, що понад 25 млн. европейців нині не мають робочих місць, є повністю неприйнятним", – заявив Дж. Тод. Як ідеться в оприлюднених 1 жовтня даних соціологічної служби ЕС (Евростату), у серпні рівень безробіття у 27 країнах-членах становив 10.5 відс., а у 17 країнах зони евро – 11.4 відс. Ці показники залишилися незмінними порівняно з липнем. Водночас порівняно з серпнем 2011 року кількість безробітних в ЕС зросла на 2,170 млн. осіб, констатує Евростат. Серед країн-членів найнижчі показники безробіття занотовані в Австрії (4.5 відс.), Люксембурзі (5.2 відс.), Голяндії (5.3 відс.) та Німеччині (5.5 відс.). Натомість найбільше безробітних в Еспанії (25.1 відс. та Греції (24.4 відс.) *(„Укрінформ")*

Колишній слуга Папи зізнався

ВАТИКАН. — Колишній слуга Папи Бенедикта XVI зізнався перед судом, що копіював і передавав у пресу конфіденційну інформацію. Але він не визнає себе винним. Паоло Ґабріеле, котрого звинувачують у виливі делікатної інформації з Ватикану, визнав суть звинувачень на свою адресу. Поставши перед ватиканським трибуналом 2 жовтня, він зізнався, що копіював і передавав для преси конфіденційну інформацію. Про це повідомили допущені на процес спостерігачі. Підсудному закидають тяжку крадіжку, за що йому загрожує до чотирьох років позбавлення волі. *(„Німецька хвиля")*

Верховна Рада скасувала законопроєкт про „наклеп"

КИЇВ. – 2 жовтня на ранковому засіданні Верховної Ради її голова Володимир Литвин запропонував депутатам скасувати скандальний законопроєкт про кримінальну відповідальність „за посягання на честь і гідність людини", який був схвалений у першому читанні 18 вересня і проти якого громадянське суспільство України висловилося гостро неґативно як проти спроби „реґіональної" влади унеможливити справедливу критику на свою адресу. Автором цього законопроєкту був член Партії Реґіонів Віталій Журавський. Протести набрали такого розмаху, що парляментська більшість злякалася і була змушена відступити.

Отже, постанову за скасування законопроєкту про „наклепи" проголосували 349 депутатів: 174 „реґіонали", 56 членів фракції „Бльок Юлії Тимошенко – „Батьківщина", 45 депутатів від „Нашої України – Народної самооборони", 23 комуністів, 20 членів фракції від Народної партії, 18 – з депутатської групи „Реформи заради майбутнього" і 13 позафракційних депутатів. Проти скасування законопроєкту голосував тільки один депутат – член Партії Реґіонів Василь Кисельов.

Після голосування голова Верховної Ради В. Литвин звернувся до депутатів з закликом більше не приймати подібних законопроєктів. Тим часом то ж дня депутат Олена Бондаренко, одна з найактивніших „реґіоналів" у Верховній Раді, сказала на зустрічі з журналістами, що Партія Реґіонів не ґарантує, що більше не повернеться до скасованого законопроєкту, оскільки, мовляв, „проблема використання наклепу в журналістській практиці залишається".

В Европі привітали відкликання законопроєкту про криміналізацію наклепу в Україні. Голова Ради Европи Торнбйорн Яґланд у своїй заяві з цього приводу сказав: „Я вітаю, що законорпроєкт, який криміналізує наклеп, Верховна Рада відкликала. Наклеп – це предмет законної стурбованости, але кримінальні санкції – це неправильна відповідь".

Т. Яґланд зазначив, що Рада Европи заохочує українську владу до діялогу з засобами масової інформації, громадянським суспільством і всіма політичними силами, щоб дійти згоди щодо засобів, здатних запевнити належний захист від наклепу без обмеження свободи слова. *(„Українська правда", „Кореспондент", УНІАН)*

Віктор Ющенко згідний зі „Свободою" Олега Тягнибока

ЧЕРКАСИ. – Екс-президент Віктор Ющенко не боїться ситуації, коли більшість голосів патріотичних сил відійде до партії „Свобода".

Про це він заявив 27 вересня на пресконференції у Черкасах: „У мене нема ніякої тривоги з приводу проходження до парляменту партії „Свобода". Хто обере „Свободу" – нехай не сумнівається. Це добрий вибір. Це молода й мало досвідчена команда патріотів. Але досвід – справа наживна", – сказав третій Президент України.

„Пів сотні патріотів досить, аби контролювати ситуацію у Верховній Раді. Тоді б у нас нізащо не пройшов би закон про мови, ухвалений реґіоналами, литвинівцями, комуністами та перебіжчиками з БЮТ", – додав В. Ющенко.

Також він зазначив, що його непокоїть боротьба „двох олігархічних кланів – Партії Реґіонів і так званої Об'єднаної опозиції, бо як може бути в українській опозиції сила, що підписала московські газові угоди, що пропонувала широку коаліцію з Партією Реґіонів? Нинішня олігархічна модель влади тагне нас на десяток років назад". *(„Українська правда", 27 вересня)*

Оновлено собор...

(Закінчення зі стор. 1)

домив про сторінку реєстрації прочан в інтернеті http://santa-sofia.org. Кожен учасник прощі отримає сумку паломника з молитовником, пам'ятною хустинкою, програмою свята і запрошенням на обід 14 жовтня.

В неділю, 14 жовтня, в соборі знову триватиме Архиєрейська Служба Божа, Патріярх Святослав з кардиналами зустрінеться з прочанами, після чого у авлі Павла VI почнеться святковий концерт на честь Папи Венедикта XVI та отців Папського синоду. В концерті виступлять Академічна симфонічна оркестра „ІНСО-Львів" під керівництвом Народного артиста України Мирослава Скорика та Національна хорова капеля „Думка".

15 жовтня після Служби Божої в соборі і Ака-

Петро Фірман і Марія Говгера біля скульптури „Три ангели".

Мозаїчний портрет Митрополита Андрея Шептицького.

фісту перед мощами св. Йосафата в базиліці св. Петра розпочнеться друга частина наукової конференції „Півстоліття від скликання Другого Ватиканського Вселенського собору" (перша частина вже відбулася в Українському Католицькому Університеті у Львові), яку очолить Єпископ Борис Гудзяк, а провідними промовцями будуть о. д-р Іван Музичка і президент заснованого Патріярхом Йосифом в 1970 році Товариства „Свята Софія" о. д-р Іван Дацько.

Другий Ватиканський собор тривав від 11 жовтня 1962 року до 1965 року, а Українську Греко-Католицьку Церкву представляв на соборі Митрополит Й. Сліпий, який саме повернувся з Сибіру.

Окремі заходи українського свята Ватикан включив в програму Року віри в Католицькій Церкві. Свято у Римі має стати свідченням перед світом повного відродження Української Греко-Католицької Церкви, забороненої і переслідуваної комуністичним режимом в СРСР.

У центрі уваги СКУ – вибори в Україні

ТОРОНТО. – Як уже повідомлялося (див. „Свободу" з 20 липня, ч. 29) спостерігачів від Світового Конґресу Українців (СКУ) під час жовтневих виборів до Верховної Ради України очолюватиме колишній Посол Канади в Україні Дерек Фрейзер. З метою щонайвищої ефективности цієї важливої місії об'єднали свої зусилля Конґрес Українців Канади (КУК), Канадсько-Українська Фундація (КУФ) та Український Конґресовий Комітет Америки (УККА). Місія включає як тимчасових, так і довготривалих спостерігачів. Співголовами місії СКУ призначив президента КУК Павла Ґрода і президента УККА Тамару Ґалло-Олексій.

„Світовий Конґрес Українців має велику довіру до керівників і членів спостережної місії в Україні та гордиться, що головним спостерігачем від СКУ є Посол Дерек Фрейзер, – сказав президент СКУ Євген Чолій. – Також ми цілком певні, що такі досвідчені наші діячі, як Павло Ґрод і Тамара Ґалло-Олексій, успішно виконають в Україні загальногромадське доручення".

„Ми не тільки самі заздалегідь і ґрунтовно підготувалися до виборів в Україні, але й встановили міцні зв'язки з іншими місіями, посольствами та політичними партіями. – повідомив голова КУФ Богдан Онищук. – Я радий, що, приєднавшись до місії СКУ разом з нашими американськими колеґами, ми зможемо підвищити ефективність нашої спільної праці в Україні".

„Крім того, до місії СКУ приєдналися спостерігачі з багатьох країн світу, зокрема з Еспанії, Росії та Австралії. Оскільки кожна з наших організацій має великий досвід і авторитет у справі моніторинґу за виборами в Україні, це дозволить здійснити спостережні функції на найвищому рівні", – розповів президент КУК Павло Ґрод.

„І справа тут не лише у високому професіоналізмі, – додала президент УККА Т. Ґалло-Олексій, – але, передусім, в об'єктивності наших спостерігачів. Усі вони підписали свої зобов'язання щодо відповідних правил поведінки, визначених за зразком тих, якими керуються спостерігачі від Організації з безпеки і співробітництва в Европі. Ми підкреслюємо, що наша місія не бере участи в українському політичному процесі, лише спостерігає і повідомляє, чи процес виборів відповідає законам України та міжнародним нормам. В кінцевому результаті ми хочемо переконатися, що воля українського народу почута і врахована".

СКУ та його складові організації закликають українців з різних країн зареєструватися спостерігачами на парляментські вибори в Україні. Також потрібно фінансової підтримки для забезпечення ефективної діяльности місії. Відвідайте веб-сайт СКУ http://www.ukrainianworldcongress.org, щоб зробити пожертву чи зареєструватись для спостереження за виборами в Україні, або на будь-яких офіційних виборчих дільницях за межами України.

Вибори до Верховної Ради України, призначені на 28 жовтня цього року, можуть великою мірою змінити життя українського суспільства, якщо відбудуться без жодних порушень, сказано у зверненні СКУ. Але й для сьогоднішнього „реґіонального" режиму ці вибори є вирішальними, тому влада, намагаючись запевнити своє панування й після них, вдається до різних спроб тиску на виборців, зокрема на засоби масової інформації.

Світовий Конґрес Українців

Андреас Ґрос...

(Закінчення зі стор. 1)

порадними. І це ознака деґенерації політичного процесу в державі. Саме тому у вас так багато цинізму і відсутня якась альтернатива владі грошей у політиці. Остання може бути збалянсована тільки владою громадянського суспільства, але сьогодні українці втрачають віру в себе та своє майбутнє. І це надзвичайно прикро".

А. Ґрос також прокоментував ухвалений Верховною Радою у першому читанні законопроєкт про відновлення кримінальної відповідальности за наклеп: „Найгірше робити такі речі напередодні виборів. Законопроєкт украй погано підготовлений. Його єдина і головна мета – залякати суспільство та унеможливити відкриті політичні дискусії в медіа. У такому делікатному питанні, як наклеп, потрібно максимально враховувати досвід демократичних країн і насамперед застосовувати стандарти Ради Европи, Европейського союзу та Організації Об'єднаних Націй. А законопроєкт якраз їх відкидає".

Цікаве також і досить несподіване, як на українське сприймання, прозвучало з уст А. Ґроса порівняння сьогоднішньої української ситуації з російською: „Україна за тенденціями демократичного розвитку сьогодні має гірший вигляд, ніж Росія. Передусім тому, що у вас немає великих демонстрацій. Починаючи з грудня минулого року в Росії протести стали індикатором пробудження громадянського суспільства, і зараз там можна спостерігати чимало позитивних тенденцій розвитку – у той час, як в Україні цього не відбувається. Так, у вашій країні вісім років тому була революція, але відтоді мільйони українських громадян розчарувалися і повернулися спиною до політики. Сьогодні я бачу чимало подібностей з ситуацію часів Президента Леоніда Кучми, зокрема в питанні утисків свободи слова. Після революції багато хто вважав, що свободу слова неможливо обмежити, та нині вона фактично зруйнована. В Україні спостерігається реґрес у стані демократії, а в Росії все ж таки певний проґрес. На моє особисте переконання, Віктор Янукович сьогодні не так наслідує Володимира Путіна, як намагається побудувати власний клан – „Сім'ю" – і кланізувати всю українську політику. І це набагато гірше".

Щодо змісту інтерв'ю міністра закордонних справ України Костянтина Грищенка для австрійського видання „Die Presse", в якому він заявив, що український уряд не має наміру звільнити з ув'язнення Юлію Тимошенко заради підписання Угоди про асоціяцію та зону вільної торгівлі з Европейським Союзом, А. Ґрос відзначив: „Як я розумію, ваш міністр закордонних справ готовий пожертвувати евроінтеґраційними прагненнями більшости українських громадян заради особистих порахунків правлячого класу з колишньою прем'єркою. Вважаю, що інтерес 45 млн. людей набагато вищий за політичну помсту. Юлія Тимошенко могла бути покарана за свої помилки в політичний спосіб, зокрема через вибори, а не через криміналізацію неправильних урядових рішень. Якщо Угода про асоціяцію з ЕС не буде підписана, то в найближчі п'ять років Україна суттєво програє в економічному та соціяльному пляні. Вашому суспільству доведеться заплатити високу ціну за таке рішення. То буде програш для кожного громадянина. Аби не допустити цього, український уряд повинен робити все можливе, щоб підписати цю угоду".

Разом з тим А. Ґрос не приховував свого скептицизму щодо того, що за два роки президентства В. Януковича в Україні значно, до небезпечних меж, зріс вплив олігархів на економіку і політику країни: „У жодній іншій державі Европи немає таких впливових і могутніх олігархів, як в Україні. Це свідчить про надзвичайну живучість спадщини тоталітаризму і водночас про слабкість громадянського суспільства. У вас дуже мало політичних сил, які прагнуть об'єднання країни, і так багато партій, які розколюють суспільство. Зважаючи на травми тоталітаризму, зокрема штучно організований Сталіном Голодомор 1932-1933 років, який забрав мільйони життів, багато людей бояться політики. Водночас було допущено жахливі помилки на початку незалежности, які за умов слабкости верховенства права і поганого розуміння необхідности лібералізації ринку привели до утвердження олігархічної системи. Нам потрібне спільне розуміння того, чому це трапилося і що потрібно зробити, щоб змінити цю ситуацію". *(За „Українською правдою")*

АМЕРИКА І СВІТ

На европейських АЕС – „сотні проблем"

ВІДЕНЬ, Австрія. — За даними Европейського аґентства ядерної безпеки, на атомних електростанціях (АЕС) европейських країн „виявлено сотні проблем". Їх усунення обійдеться в 25 млрд. евро (32 млрд. дол.), стверджується в доповіді відомства, витяги з якої просочилися в пресу 3 жовтня, в переддень оприлюднення остаточного звіту за наслідками перевірок. Практично всі 143 европейські атомні електростанції сьогодні потребують модернізації та додаткових заходів безпеки, вважають експерти, які проводили перевірки. Повна версія доповіді буде опублікована найближчим часом. Екологи вже назвали висновки Европейського аґентства з ядерної безпеки занадто м'якими. Дослідження було замовлене Еврокомісією після катастрофи на японській АЕС „Фукушіма" навесні 2011 року. *(Бі-Бі-Сі)*

Чи археологи знайшли скелет Мони Лізи?

ФЛОРЕНЦІЯ, Італія. — Італійські вчені розкопали поховання у флорентійському монастирі. Їхня мета дослідити рештки жінки, яка, можливо, була моделлю Леонардо да Вінчі під час створення його найвідомішої картини. Археологи вважають: прототипом Джоконди могла бути Ліза Ґерардіні, дружина торговця шовком, що мешкав у Флоренції в XVI ст. За рештками черепа експерти відтворять зовнішній вигляд жінки. І нарешті з'ясують, чи саме її зобразив Л. да Вінчі. Ця інформація може стати безцінною для історії мистецтва. Адже досі достеменно невідомо, хто зображений на картині „Мона Ліза". Частина вчених стверджує, що це – взагалі не жінка, а молодий учень художника. Інші наполягають: Джоконда – портрет самого Л. да Вінчі у юності. *(„5-канал")*

У Грузії відбулися парляментські вибори

ТБІЛІСІ, Грузія. — У Грузії відбулися парляментські вибори, які розглядаються експертами як найважливіший іспит на довіру громадян до Президента Михайла Саакашвілі, відколи він прийшов до влади 2003 року. Провідник опозиції Бідзіна Іванішвілі, який є найбагатшою людиною Грузії, звинуватив чинного президента в недемократичних діях та неповазі до прав людини. М. Саакашвілі намагався зобразити ці вибори, як вибір між своїм проґресивним проевропейським урядом і таким майбутнім країни, у якому домінуватиме Росія. Репутація грузинського уряду останніми тижнями була заплямована через скандал зі знущанням та сексуальним насильством над в'язнями однієї з в'язниць Тбілісі. Після показу відеокадрів зі знущаннями в Грузії почалася хвиля антиурядових протестів. Скандал спонукав опозицію звинуватити владу в насильстві та порушеннях прав людини. „Система М. Саакашвілі повинна бути зруйнована! У цьому всі переконались, і Захід також не закриє очі на це беззаконня, на це неймовірне насильство. Це вже міжнародний скандал", – заявив провідник опозиційної коаліції Б. Іванішвілі 29 вересня в ході акції своїх прибічників. Президент М. Саакашвілі 2 жовтня визнав перемогу опозиції на парляментських виборах. „Очевидно, що [опозиційний бльок] „Грузинська мрія" отримав більшість", – заявив він у телевиступі. Підрахунок голосів наразі не завершили, але бльок мільярдера Бідзини Іванішвілі „Грузинська мрія" впевнено веде перед. *(Бі-Бі-Сі)*

Зупинили місію спостереження в Україні

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Місію спостерігачів Европарляменту Пета Кокса та Олександра Кваснєвського призупинено до парляментських виборів в Україні. Підстава для такого кроку – парляментська виборча кампанія, яка зараз відбувається в Україні. Про це 2 жовтня повідомив Президент Европарляменту Мартін Шульц, у Брюселі після заслуховування проміжної доповіді П. Кокса та О. Кваснєвського. За словами М. Шульца, місію призупинено, аби уникнути використання двох европейських політиків під час виборчих перегонів. *(„Німецька хвиля")*

Відвернули спробу цензури

Сусіди України – Росія і Білорусь – впровадили урядову цензуру засобів масової інформації шляхом прийняття законів про судову відповідальність за „наклеп“, яким тамтешні диктатори вважають критику влади. В липні Президент Російської Федерації Володимир Путін підписав закон, за яким звинувачений у „наклепі“ може отримати грошову кару до 2 млн. рублів (близько 65 тис. дол.) або засудження до 320 годин виправних робіт.

Міжнародний комітет захисту журналістів 2 травня цього року зарахував Білорусь до 10 країн з найжорстокішою цензурою. В країні майже не залишилося незалежних засобів масової інформації, ряд журналістів ув’язнено, кількох вбито.

Ідея урядової цензури сподобалася Президентові України Вікторові Януковичеві і його прихильникам – „реґіоналам“. Негайно, 19 липня, один з них – Віталій Журавський – зареєстрував у Верховній Раді законопроєкт про відповідальність за поширення неправдивих відомостей про особу, які шкодять її службовій репутації. Кара передбачалася суворішою, ніж в Росії, – крім грошового покарання можна було потрапити до в’язниці на вісім місяців.

18 вересня 244 депутати Верховної Ради проголосували за цей законопроєкт в першому читанні. Але мрія В. Януковича про захист від справедливої критики і висміювання його „професорських“ помилок не здійснилася – проти закону повстали Національна спілка журналістів, Рада Европи, Організація безпеки і співробітництва в Європі, „Репортери без кордонів“, уповноважена Верховної Ради з прав людини Валерія Лутковська, провідні засоби масової інформації.

„Реґіонали“ збагнули, що перед виборами Верховної Ради проти них постануть усі журналісти і наказали В. Журавському відкликати законопроєкт. Він зробив це 26 вересня. 2 жовтня Верховна Рада скасувала законопроєкт В. Журавського, але він пообіцяв, що питання цензури знову буде порушене після виборів. В. Янукович, перебуваючи в Ню-Йорку, був змушений визнати, що внесення законопроєкту до Верховної Ради було помилкою „реґіонала“.

Цей випадок став певним досягненням української журналістики, яка спромоглася об’єднати зусилля на захист свободи слова.

Запровадження урядової цензури не стало винаходом сучасних диктаторів. Кримінальну відповідальність за критику влади було запроваджено в СРСР як засіб боротьби з опозицією.

У незалежній Україні захист особи від зневаги повернули на площину цивільної справи – з позовом до суду мають звертатися покривджені. Причому саме кожен з них має вирішувати, чи був він насправді ображений. Прикметно, що у 1990-их роках цим правом активно скористалися комуністи, які почали звертатися до судів з позовами проти демократичних журналістів. У залежних від уряду судах комуністи позови вигравали. На це в ті роки звернула увагу „Літературна Україна“.

Тепер урядовці В. Януковича вирішили скористатися досвідом правителів СРСР, Російської Федерації і Білорусі. З першою спробою їм не пощастило. Усе ж українська журналістика – місцева і закордонна – повинні зберігати пильність, тому що уряд „реґіоналів“ здатний застосувати й інші засоби, щоб люди якомога менше знали про кримінальну диктатуру.

СВОБОДА

Пам’ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор: Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by
the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

☎ (973) 292-9800 — **E-mail:** svoboda@svoboda-news.com
Fax (973) 644-9510 — **Website**: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to:
Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Передплата: $65.00 на рік, $40.00 на півроку.
Для членів УНСоюзу – $55.00 на рік, $35.00 на півроку.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“		
Адміністрація	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3041 **E-mail**: admin@svoboda-news.com
Оголошення	Володимир Гончарик	☎ (973) 292-9800 x 3040 **Fax** (973) 644-9510 **E-mail** adukr@optonline.net
Передплата	Марійка Пенджола	☎ (973) 292-9800 x 3042 **E-mail** subscription@svoboda-news.com

ІСТОРІЯ

Св. Софія в Римі скликає українців

З 13-15 жовтня цього року з нагоди благословення відновленого собору св. Софії в Римі відбудеться Всенародна проща, яку очолить Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Святослав (Шевчук). Частина заходів відбудеться у Ватикані з участю Папи Бенедикта XVI.

Паломництво до Вічного міста є ініціятивою Синоду єпископів УГКЦ та включене в календар Року віри, святкування якого розпочнуться в Католицькій Церкві 11 жовтня. В перший день прощі відбудеться Вечірня та благословення відновленого собору св. Софії, вранці наступного дня буде відслужено Архиєрейську Літургію, яку очолить Патріярх Святослав, та запланований на вечір концерт української сакральної музики в авлі Павла VI на честь Папи Бенедикта XVI.

У Посланні до духовенства, монашества та мирян Української Греко-Католицької Церкви з нагоди Всенародної прощі до Риму Патріярх Святослав нагадав хвилюючу і незабутню історію спорудження собору, освяченого в неділю по Воздвиженні (28 вересня 1969 р.) Верховним Архиєпископом Митрополитом Кир Йосифом Сліпим, в сослуженні двох українських митрополитів, двох архиєпископів і 13 єпископів, себто всіх наших ієрархів, що очолюють нашу Церкву поза межами України.

„Мій великий попередник, світлої пам’яті Патріярх Йосиф (Сліпий), прибувши до Італії після 18 років тюрми й каторги і будучи свідком знищення храмів на рідній землі, вирішив на пожертви наших вірних звести і в столиці християнського світу, в древньому Римі, біля Українського католицького університету, храм Божої Премудрости, як видимий знак глибоко закоріненої християнської віри в нашому народі“, – говориться у посланні Патріярха Святослава. Також підкреслюється, що „хоч вже зібрано багато пожертв, цього все ще не досить, щоб привести св. Софії до належного стану, аби вона могла гідно представляти нашу Церкву в Італії і всьому світі. У зв’язку з цим проголошуємо Всенародну прощу до Риму 13-15 жовтня і закликаємо – подібно як це робив Патріярх Йосиф у 1969 році – увесь український Божий люд прибути з цієї священної нагоди на паломництво до Риму. Нехай з кожної нашої єпархії, кожного екзархату чи навіть парафії в Україні і в діяспорі прибуде хоч кілька вірян. Сподіваємося, що наші поселенці, передусім в Італії, які найбільше відвідують цей храм, активно візьмуть участь у цій прощі. Оскільки в той час в Римі відбуватиметься Папський Синод, ми запросимо на це свято велике число церковних і світських достойників, за прикладом Патріярха Йосифа 42 роки тому“.

Відразу після повернення зі сибірської каторги у лютому 1963 року Блаженніший Йосиф Сліпий почав старання та збір коштів на побудову української прилюдної церкви в Римі. Італійський архітектор Лючіо ді Стефано розробив плян будівництва храму на основі плянів первісної будівлі Київської Софії – п’ятибанної тринавної церкви в українському нео-візантійському стилі. У червні 1967 року було розпочато будову, а 27-28 вересня 1969 року Блаженніший Йосиф та 17 Владик в присутності Папи Павла VI, який переніс сюди із базиліки св. Климента частину молей св. Климента Папи і поклав під головний престіл, довершили посвячення собору св. Софії і запрестольної мозаїки – спроєктованої видатним українським митцем Святославом Гординським.

Патріярх Йосиф особисто склав плян декоративного наповнення храму і сьогодні собор промовляє до нас історією нашої Церкви. У куполі зображений Ісус Христос Пантократор в оточенні архангелів та ангелів.

На вітражах у куполі зображено вісім Києво-Галицьких Митрополитів: Іларіона (?-1055), Климентія Смолятича (1147-1155), Петра Акеровича (1242-1246), Григорія Цамблака (1414-1419), Ісидора (1433-1458), Михайла Рагозу (?-1599), Петра Могилу (1633-1647) та Йосифа Веньямина Рутського (1613-1637). На передній стіні праворуч від святилища зображено літописця „Повісти временних літ“, а ліворуч – князя Ярослава Мудрого. Навпроти них відповідно – Данило-паломник, що ставить лямпаду “від усієї Руської Землі”на Божому Гробі в Єрусалимі та Володимир Мономах.

Чотири мармурових сходинки, які ведуть до храму, символізують чотири моральні чесноти: розсудливість, справедливість, витривалість і стриманість. Поруч зі собором св. Софії знаходиться будівля Українського Католицького Університету.

Під храмом є крипта, де до 1992 року перебувала труна з тілом Патріярха Йосифа. Також там поховані: Митрополит Йосиф Сембратович (1870-1882) (+1901; перенесений із цвинтаря Кампо Верано), Архиєпископ Іван Бучко (+1974), Мати Клявдія, Архимандриня Сестер-василіянок, Єпископ Степан Чміль, СДБ (+1978), Єпископ Іван Хома (+2006).

Цей собор в часи переслідування Української Греко-Католицької Церкви мав титул прокатедри св. Юрія у Львові та служив перед світовою спільнотою як духовний центр для українського народу. Він збирав українців з цілого світу, які приїжджали до Риму, щоб помолитися та отримати благословення наших Патріярхів – Блаженнішого Йосифа та Блаженнішого Мирослава-Івана і засвідчити їм свою підтримку й живучість нашої Церкви на поселеннях.

Прес-служба Оргкомітету Всенародної прощі до Риму

Шановні дописувачі!

Просимо у своїх електронних листах до редакції подавати Ваші поштові адреси та числа телефонів.

Редакція

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

В Одесі хочуть поставити пам'ятник О. Суворову

Очолювана реґіоналами міська влада (посадник Олексій Костусєв) витрачає значні гроші платників податків на перейменування вулиць, закупівлю російських підручників для шкіл, влаштування свят на кшталт „Великое русское слово". Не обділений її прихильністю російський полководець Олександер Суворов. На його честь один з районів Одеси названо Суворовським. Голова фракції у міській раді Партії Реґіонів Геннадій Труханов ініціював збір підписів і грошей на встановлення пам'ятника О. Суворову.

Справа в тім, що пам'ятник О. Суворову в Одесі був. Ще у 1913 році відомий одеський скульптор Борис Едуардс виготовив його скульптуру для міста Римніка (Румунія), де вона простояла вісім місяців, а коли почалася Перша світова війна, пам'ятник демонтували й вивезли. Б. Едуардс вирішив повторно відкрити цей монумент в Ізмаїлі, однак його закладенню завадила окупація Бесарабії. Так і простояла скульптура в майстерні автора до середини 1930-их років, доки її не встановили посеред Одеси, а в 1945 році з перевезли в Ізмаїл і встановили на центральному проспекті ім. Суворова. Там вона стоїть і досі.

Г. Труханов домагається встановлення в Одесі копії ізмаїльського пам'ятника О. Суворову. Вона має з'явитися на перехресті проспекту Добровольського, Південної та Миколаївської доріг. Реґіонали квапляться здійснити свій задум, бо не впевнені, що і надалі утримуватимуть владу у своїх руках.

Пам'ятник Олександрові Суворову в Ізмаїлі. (Фото: сайт Ізмаїла)

Сергій Горицвіт,
Одеса

До наших читачів

Треба було б звернутися: „До наших дорогих читачів", тому що їх стає все менше, і кожен з них для нас справді дорогий та близький. На жаль, вже не тяжко передбачити, що поступове, але безперервне зменшення нашої читацької громади врешті-решт сумним чином вирішить долю „Свободи". Та покищо ми живемо і навіть готуємося до знаменитого ювілею: 15 вересня нашаваша газета вступила у свій 120-ий рік. Чи ж не підстава для урочистого загальногромадського – ба навіть загальноукраїнського урочистого відзначення, якщо згадати, що далеко не кожна нація може нині похвалитися таким давнім виданням?

Тож у зв'язку з цим ми знову хочемо відчути взаємний зв'язок між „Свободою" і її читачами, пропонуючи їм всього декілька, але важливих для нас запитань і розраховуючи на бодай найкоротші, але щирі і відверті відповіді:

1. Які теми у публікаціях „Свободи" Вас зацікавлюють найбільше, а які – найменше?

2. Що, на Вашу думку, варте ширшого і ґрунтовнішого висвітлення?

3. Які нові рубрики чи тематичні розділи Ви порадили б додати?

4. Що б Ви нам порекомендували для кращого віддзеркалення життя наших місцевих громад?

5. Чи виглядає для Вас практично можливим залучення до кола наших передплатників українців з „четвертої хвилі"? Якщо так, що для цього, на Ваш погляд, ми мусіли б зробити?

Редакція „Свободи" –
разом з побажаннями усього найкращого кожному з наших читачів.

Дружно стати на захист свободи слова в Україні

18 вересня Верховна Рада України схвалила у першому читанні, голосами 244 народних депутатів, законопроєкт про кримінальну відповідальність „за посягання на честь і гідність людини". Громадянське суспільство України і весь демократичний світ сприйняли цей законопроєкт як наступну спробу режиму Президента Віктора Януковича позбавити своїх критиків свободи слова і створити в Україні атмосферу тотального залякування. Передусім новий закон буде спрямований проти журналістів. „Якщо ця норма з'явиться у Кримінальному кодексі, то щонайменше третину журналістів посадять у тюрму", – сказав, коментуючи цей законопроєкт, заступник голови Верховної Ради Микола Томенко. Внизу подана реакція Українського Католицького Університету на цей законопроєкт.

Новий закон про криміналізацію „неправдивих відомостей" перебуває в полі зору громадськости, зокрема університетських середовищ України.

„Свобода слова не є тільки справою журналістів: вона стосується пенсіонера, робітника, священика, митця, чиновника, продавця, юриста. Вона є справою кожного громадянина, який усвідомлює свою гідність і громадянську відповідальність, а також ризики негідного й безвідповідального розпорядження владою", – сказав перший проректор Українського Католицького Університету у Львові Тарас Добко, коментуючи заяву керівництва університету з приводу законопроекту про запровадження кримінальної відповідальности за „наклеп".

Т. Добко вважає наклеп злом, яке руйнує природний простір довіри між людьми і спонукає до поширення цинізму. Тому з ним треба боротися за допомогою прийнятих у цивілізованому світі важелів, а не вдаватися до радянської репресивної практики. „Слід підтримувати інноваційні університетські програми журналістики, сприяти діяльності комісії з журналістської етики, поширювати найкращі практики медійної діяльности, створити громадське телебачення, відмовитися від практики промивання мізків громадян нескінченними й убогими змістом телевидовищами, не позбавляти незалежних телекомпаній ліцензій на мовлення", – наголосив він.

На думку першого проректора УКУ, справжня мета законопроекту, прийнятого провладною більшістю, не турбота про чесну журналістику і право кожної людини на правдиве висвітлення її дій в публічному просторі, а спроба накинути вуздечку на будь-яке критичне слово на свою адресу. Влада, яка боїться справедливої критики і вбачає у будь-якому критичному слові тільки підступи її політичних супротивників, тим самим висловлює недовіру своїм громадянам і суспільству. „Замість того, щоб творити умови для виникнення вільного громадянського суспільства і заохочення громадян до активної і свідомої участи в суспільному житті, влада вважає їх неспроможними самостійно відрізняти правду від неправди й керуватися власним розумом та переконаннями, щоб жити за правдою", – сказав перший проректор УКУ Т. Добко.

Все збережене має приносити користь

„Свобода" вже повідомила (21 вересня, ч. 38) про другу науково-практичну конференцію українсько-американських музейників, архіварів та бібліотекарів, що 14-16 вересня відбувалася у Стемфорді, Конектикат. Але до вже сказаного варто додати деякі історичні відомості, котрі безпосередньо стосуються цієї теми.

Український Музей-Бібліотека в Стемфорді є найстаршим науководослідним та музейницьким центром Північної Америки. У жовтні цього року тут святкуватимуть 75-ліття від заснування. Музей заснував у 1933 році Єпископ Константин Богачевський.

Взагалі треба підкреслити, що вагому ролю у заснуванні українських культурно-освітніх центрів відіграли представники наших священичих родин. Добрий початок дав енерґію на дальший розвиток цих центрів. Нині наша громада може похвалитися такими дбайливо збереженими цінностями, як бібліотека та архів Наукового Товариства ім. Шевченка у США, Музей-архів Української Вільної Академії Наук у Ню-Йорку, Архів-музей православного релігійного центру в Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, Музей-архів у Клівленді, Огайо, Національний музей і бібліотека в Онтаріо, Каліфорнія, Український Архів-музей у Дітройті, Український Музей у Ню-Йорку. За кожною назвою стоїть інтелектуальне обличчя української громади окремого міста, яке природно вписується у широку картину інтелектуальної присутности нашої нації в американському просторі.

Інша річ, що це інтелектуальне багатство повинно мати живий вплив на людей, а не лежати мертвими стосами паперу. Тому запитання „Чи збережемо на майбутнє українську книжку в Америці, чи знайде книжка українського читача?", яке вніс на обговорення конференції старший спеціаліст з каталогізації та консультант з української проблематики Бібліотеки Конґресу США Юрій Добчанський, властиво, висловило всю суть справи, заради якої й була організована ця конференція.

У США є майже 40 українських інституцій, у структурі яких існують українські архіви, музеї, бібліотеки та художні ґалерії. Це надбання усієї української діяспори. Але щоб воно приносило практичну користь, належить знайти передовіші, ефективніші методи праці, зокрема – налагодити активні творчі контакти географічно віддалених українських культурних установ. Конференція у Стемфорді якраз і посприяла таким контактам, засвідчивши щире бажання музейників спільними силами відповідати на виклики часу „Без підтримки з боку України, проте з надією на свої кредитівки та інші благодійні фундації створюємо єдиний реєстр історичних пам'яток, оцифровуємо цікаві архівні джерела, працюємо на розвиток української науки, як це робили наші попередники", – ці слова віце-президента Українського Національного Музею в Чикаґо Лідії Ткачук прозвучали як одне з узагальнень, висловлених на цій конференції.

Практичну сторону конференції було відведено на презентацію нових технологій, що включають каталогування, оцифровування документації та літератури.

Делеґати роз'їхалися з найкращими враженнями і новою снагою для творчої і продуктивної праці. Наступної осені Український Національний Музей у Чикаґо прийматиме делеґатів третьої конференції музейників, архівістів та бібліотекарів.

Марія Климчак,
куратор Українського Національного Музею,
Чикаґо

НА ТЕМИ ДНЯ

Церква допомагає долати пияцтво

о. Ігор Швед

Загрозою для національної безпеки України стала проблема алкоголізму і наркоманії. Щоб ця заява не виглядала голослівною, наведу кілька статистичних даних, фактів та думок авторитетних людей.

За даними досліджень міжнародної компанії „Nielson", Україна стала абсолютним провідником у списку найшвидше зростаючих ринків за обсягами продажу алкогольної продукції. Отож, в Україні рівень споживання алкоголю є одним з найвищих у світі і становить близько 20 літрів абсолютного спирту на душу населення в рік (офіційна статистика повідомляє про 12-13 літрів). Відповідно до загальноприйнятих міжнародних норм, вимираючою вважається нація, яка вживає понад вісім літрів чистого спирту на душу населення на рік.

Щороку в Україні через алкоголізм помирає понад 40 тис. людей. Крім того, за словами колишнього міністра охорони здоров'я України проф. Миколи Поліщука, в Україні зараз фіксується 25-30 відс. випадків дитячої патології новонароджених, і дуже часто причиною цього є саме алкоголь, тобто вживання спиртного як матір'ю, так і батьком. Але цей факт зазвичай не розголошується.

В Україні сьогодні нараховується 700 тис. лише офіційно зареєстрованих алкоголіків. Алкоголь є причиною передчасної смерти майже 30 відс. українських чоловіків. Частково про це, в контексті питання про еміграцію українських жінок, також згадує ректор Українського Католицького Університету Владика Борис Гудзяк: „Мені здається, що кількісне збільшення жіночої міграції пов'язане з слабкістю чоловіка в Україні і в світі. Я думаю, що він перебуває сьогодні в кризі. Чоловіки вмирають молодими, на 10-15 років раніше, ніж жінки, не витримують сьогоднішніх стресів, деґрадують в алкоголі, морально та фізично себе знищують".

Тут доречно пригадати, що кількість населення України щороку зменшується жахливими темпами. Станом на 1 січня цього року населення України становила 45.6 млн. осіб, що на 144.9 тис. осіб менше, ніж на початку 2011 року. Пораховані й ті, хто перебуває на праці за кордоном, а це близько 6 млн. осіб. За прогнозами Інституту демографії і соціяльних досліджень Національної Академії Наук України, до 2050 року чисельність населення України може скоротитися до 35 млн.

Щодо наркоманії, то картина також сумна. Хоча офіційних даних про цю проблему є небагато, дещо вдалося віднайти. У 2011 році відбулося дослідження серед українських підлітків віком 15-17 років. За результатами „Европейського опитування учнівської молоді щодо вживання алкоголю та наркотичних речовин" (ESPAD) у 2011 році 25.4 відс. учнів мали досвід вживання наркотичних речовин. За оцінками експертів річна кількість смертей, пов'язаних з наркотиками, перевищує 10 тис. осіб.

Наведено вище сухі факти. Але за кожним з них стоїть жива людина. Стоїть трагедія її життя, трагедія конкретної сім'ї, родини. А коли цифри такі великі, то можна говорити про трагедію українського народу. Напевно, жоден алкоголік чи наркоман не мріяв ним стати. І на те, що людина стає такою, впливає багато факторів. Це інша тема до роздумів.

Сама людина не може вибратися з цієї біди, їй потрібна наша допомога. Американське суспільство, де активно роками діють товариства анонімних алкоголіків та наркоманів, де у кожному штаті є десятки реабілітаційних центрів, це давно зрозуміло. В Україні ситуація виглядає зовсім інакше. У нас залишився старий підхід до лікування залежности. Державна медицина просто очищує кров, а духовний світ, думання хворого залишається таким самим, і він повертається до вживання речовин, що змінюють свідомість. Родина з сорому приховує проблему, міліція і суди не посилають на реабілітацію, як це чинять у США чи інших країнах. Реабілітаційних центрів та працівників у нас мало. А ті, що є, провадять церкви або громадські організації. Ні держава, ні страхові компанії не оплачують перебування у реабілітаційному центрі. Тому є люди, в яких немає можливостей пройти реабілітацію через відсутність грошей і які залишаються наодинці з проблемою.

Молитва перед обідом у реабілітаційному центрі „Назарет".

Саме тому в 2004 році біля Дрогобича Українська Католицька Церква заснувала реабілітаційний центр „Назарет" для узалежнених, де можуть проходити реабілітацію всі незалежно від релігійного чи соціяльного статусу. Я працюю в цьому центрі вже чотири роки, а від жовтня 2011 року є його директором.

Початки діяльности центру були важкі. Не було чіткої програми, бракувало спеціялістів, приміщення були непридатні для проживання. З Божою допомогою та завдяки підтримці доброчинців ми змогли відбудувати приміщення, працівники пройшли навчання. Я вже вдруге приїжджаю до Америки набиратися досвіду. Ще двоє наших працівників зараз закінчують дворічне навчання в Польщі. Маємо серед працівників і наших колишніх реабілітантів, які живуть тверезо вже кілька років. У нас проходили реабілітацію священики, лікарі та люди інших професій з вищою освітою, які втратили практично все, а зараз вони повернулися у суспільство і живуть тверезо.

На свято Переображення ми організовуємо зустріч наших випускників. Цього року було 50 гостей. Деякі з них тверезі вже п'ять до сім років. Один священик після реабілітації служить зараз на сході України. Дехто після реабілітації вступив до університету вивчати психологію і готується до праці з узалежненими. Були і такі, які через узалежнення кілька разів сиділи у в'язниці, а після „Назарету" знайшли роботу і живуть тверезо.

Для тих, хто не має куди повертатися, ми створили спільноту „Наша хата", де колишні узалежнені спільно живуть та працюють. Вони також допомагають іншим бездомним. Світлини з центру та короткий відеофільм пожна побачити на сайті: http://caritas-sde.org. Я безпосередньо займаюся координацією праці консультантів, духівника та психологів, а також господарською частиною.

У центрі ми змушені займатися не лише навчанням, а й працею. Хлопці самі готують їжу, прибирають, доглядають худобу, коней, заготовляють дрова для опалення на зиму. Також вчимося тверезо відпочивати. Але найважливіше, чого має досягнути кожен наш реабілітант, – це духовне пробудження. Власне для цього стараємося створити всі умови. Починаючи рости духовно, узалежнені можуть тверезо оцінювати ситуацію. Вони об'єктивно дивляться на своє минуле, розуміючи, чому ситуація склалася так, а не інакше. Одним словом, у „Назареті" ми допомагаємо людям розпізнати хворобу, зрозуміти її та навчитися з нею жити, радіючи кожним днем.

Досвід показав, що реабілітаційний центр „Назарет" став переломним моментом у житті багатьох людей, і що алкоголік чи наркоман може одужати і віднайти себе та знову повернутися до нормального життя.

На жаль, в Україні є мало людей, які розуміють потребу і мають можливість допомогти такому служінню. Мало людей вірить в те, що узалежнені можуть змінитися, адже ще замало є таких, які про це говорять.

Можливо, в Америці знайдуться люди, які розуміють потребу такої праці і будуть готові підтримати нас в час нашого становлення, адже ми живемо виключно з благодійних пожертв. Цим самим вони врятують життя тих, які потрапили у безвихідь, і шукають порятунку з алько- чи наркозалежности. Маємо багато плянів, але це потребує грошей. Окрім щоденних видатків, які необхідні для професійної допомоги, хочемо ще більше розвинути господарку, аби себе утримувати.

Нам можна допомогти, надсилаючи пожертви, які можна відтягти від податку, через Українську Католицьку Освітню Фундацію: UCEF, 2247 W. Chicago Ave., Chicago, IL 60622 з обов'язковою позначкою „Charitable donation for Nazareth", або через Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) на адресу: UUARC, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111 з обов'язковою позначкою „Charitable donation for Nazareth". Також можна зі мною сконтактуватися через електронну пошту: ihorshved@gmail.com. Мій телефон в Україні: (380-67) 673-0469.

О. Ігор Швед – директор Всецерковного реабілітаційного центру „Назарет" біля Дрогобича.

У США розпочалася еміґраційна льотерія

2 жовтня США почали приймати електронні заяви на участь в еміґраційній льотереї DV-2014 (Diversity Visa). Їх можна подавати до 3 листопада. Ознайомитися з умовами льотереї можна на сторінці Державного департаменту США в інтернеті, набравши DV-2014.

Церква св. Івана Хрестителя відсвяткувала свій золотий ювілей

Ксеня П'ясецька-Ференцевич

ГАНТЕР, Ню-Йорк. – Архиєрейською Службою Божою і святковим бенкетом 2 вересня завершилося урочисте відзначення 50-річчя Української церкви св. Івана Хрестителя.

Вранці того дня перед входом до храму найстарша членка гантерської громади Ольга Кобзяр традиційним хлібом і сіллю привітала Єпископа Стемфордського Української Католицької Церкви Павла Хомницького. Відтак Владика у співслуженні о. Івана Кащака, о. Степана Попка, о. Володимира Пісо і о. Василя Тівадара розпочав Святу Літургію, з прекрасним співом церковного хору, яким дириґувала Христина Боднар-Шелдон.

Після Архиєрейської Служби Божої присутні зійшлися на святковий бенкет. Під великим і гарно прибраним шатром зібралося майже 400 осіб – духівники, парафіяни та приятелі громади – щоб за обідом приємно поспікуватися і насолодитися цікавою та веселою мистецькою програмою.

Відкрив програму танцювальний ансамбль гантерських дітей під керівництвом Христі Макар, виконавши традиційний танець „Привіт".

Головним промовцем був д-р Богдан Макаревич, син славного мецената св. п. д-ра Івана Макаревича, який подарував землю на церкву і завідував її будівлею. Д-р Б. Макаревич щиро і дотепно розповів про історію церкви і свою родину, створивши теплий, родинний настрій, який панував протягом усього того дня.

На концерті також виступали тріо „Рідна пісня", діти-випускники літнього курсу співу при Центрі української культури під керівництвом Анни Бачинської, Наталка Соневицька – з ориґінальними коломийками, абітурієнти Студії мистецького слова Тиміш Ганкевич, Адам Гапій, Софія Зєлик і Мелася Сербай виконали гуморески Едварда Козака. На закінчення о. С. Попко деклямував власний вірш, у якому весело і доречно була зображена наша гантерська громада.

Під час бенкету нагороджено Тоню Льорх признанням від Папи Бенедикта XVI за її довголітню віддану працю при парафії – як керівника церковного буфету. Від єпархії теж отримали грамоти заслуги жінка довіря Богданна Титла, муж довіря Степан Коростіль і Олексій П'ясецький.

Мистецькою програмою провадив Іван Макар, організаторами бенкету були Мішель Геврик, Мотря Бейґер та Юстин Макаревич. Саме їхніми зусиллями та активною співпрацею з ними незліченних добровольців, наш ювілейний сезон, включно з цією завершальною імпрезою, був таким успішним. Докладніше про літні імпрези можна довідатися з інформацій та фотографій на парафіяльному веб-сайті: UkrainianMountaintop.org. Організаційний комітет 50-ліття Церкви св. Івана Хрестителя у Гантері щиро подякував всім за співучасть у ювілейних святкуваннях.

На ювілейному бенкеті промовляє д-р Богдан Макаревич.

„...А третій мовчки запалив свічу"

Ніна Василькевич

ДІТРОЙТ. – 30 серпня в Українському Культурному Центрі відбувся літературний вечір відомого українського письменника Володимира Шовкошитного, який презентував свою нову книжку прози „Кров – свята".

Приїхав письменник на запрошення Громадського комітету як головний промовець у день відзначення 21-их роковин Незалежности Української держави. Це була особиста ініціятива Уляни Кушнір, яка знає В. Шовкошитного давно, ще з часів перших місяців чорнобильської трагедії. У. Кушнір тоді декілька разів відвідувала Чорнобиль, щоб привезти допомогу постраждалим людям від української діяспори США.

В. Шовкошитний працював на Чорнобильській атомній електростанції як один з ліквідаторів наслідків катастрофи, ініціював створення громадської організації „Союз Чорнобиля", щоб допомагати хворим людям, зокрема дітям. Він привіз до США, штату Ореґон, де в той час проживала У. Кушнір, сотні хворих дітей, котрі потребували оновлення кісткового мозку та іншої складної медичної допомоги, якої не могла дати медицина в Україні.

Від тих трагічних часів В. Шовкошитний став активним і в письменницькій, і в громадській праці. Він – один з засновників Народного Руху України, заступник голови Української Народної партії, народний депутат України першого скликання, активний учасник визвольних змагань 1989-1991 років, заступник голови Національної Спілки письменників України, автор збірок поезій, прози, публіцистики, наукових статтей, кіносценаріїв та пісень.

В. Шовкошитний здобув чотири вищих освіти: геофізика-геолога, інженера-атомника, літератора і політолога. Народився 1956 року в селі Світанок Переяслав-Хмельницького району на Київщині. Подарунком долі була для нього Декларація незалежности України, ухвалена в 1990 році саме в день його народження, 16 липня. Він – батько чотирьох дітей, і розповідає, що не залишить їм ні заводів, ні фабрик, ні будинків, ні квартир у центрі Києва, або шалених грошей. Він хоче залишити їм найдорожче – своє чисте, незаплямоване ім'я.

Письменник Володимир Шовкошитний виступає на літературному вечрі у Ворені. (Фото: Людмила Данилюк)

На зустрічі в Українському культурному центрі письменник розповів, як прийшов у світ його історичний роман у двох книгах „Кров – свята". Переважна більшість літературних героїв є прототипами тих людей, яких він зустрічав, які жили чи й тепер живуть поруч, чи десь в Україні або й за її межами. Нова книга – це дві початкові частини трилогії про вибір України і українців у жахітті воєн та голодоморів XX ст.

Книга перша – це доповнений варіянт відомого роману „Хресна путь", в якому письменник показав знекровлений Голодомором світ села Пологи. Долі героїв розходяться в часі і просторі, перетинаються з долями таких видатних людей, як Василь Стус. В одному з героїв на ім'я Тарас читач впізнає самого автора, який разом з групою національно свідомих людей ще за радянських часів подбав про перенесення праху поета та правозахисника В. Стуса в Україну, хоч це було нелегко зробити.

Друга книга дилогії, гостросюжетний роман „Білий кречет", охоплює події 1937-1943 років на Поділлі, Волині й Галичині, війну тоталітарних імперій та боротьбу УПА з ними.

На літературному вечорі у Ворені В. Шовкошитний прочитав також кілька поезій з своїх збірок „Торкнутися небес" та „Запали свічу". Його вірші патріотичні, наповнені глибоким загальнолюдським змістом. Ось декілька рядків з вірша „Запали свічу":

Один сказав: так темно навкруги!
Замовкніть всі! Я знаю достеменно –
В тій темряві повсюди вороги
Чатують нас! – і закопав знамено.
Другий шепнув: Будь проклята вона,
Оця пітьма! – й од страху оступився.
– Тут, мабуть, прірва, не сягнути дна!
Я далі не піду! – і зупинився.
А третій мовчки запалив свічу...

(Закінчення на стор. 15)

ЩОДЕННИК: Сходження на гору Деналі на Алясці

16 червня при низькій температурі і шаленому вітрі двоє українців – Ігор Карабін та Ігор Дикий підкорили найвищу вершину Північної Америки в Кордильєрах, в одному з гірських хребтів Аляски – гору Деналі (Мак-Кінлі), що має висоту 6,194 метри. Вперше гора була подолана у 1913 році. Вона входить до складу альпіністського проєкту „Сім вершин". Сходження забезпечували Антон Савосчік, Валерій Умнов, Судга Памідімукала та Стефан Сілінґ. Нижче вміщено щоденник Ігоря Дикого (з деякими скороченнями).

4 червня

Приїхали автом з Анкоріджу до маленького містечка Талкітна на Алясці. Суцільні маленькі дерев'яні готелі, купа туристів. У містечку є невелике летовище малих літаків, здатних сідати на сніг та льодовик.

На летовищі зустріли групу альпіністів-поляків, які побували на самій вершині. Було видно без слів, що вони там були: сильно потріскані губи нагадували суцільне меси-

(Продовження на стор. 11)

Ігор Карабін та Ігор Дикий на маршруті.

Сходження українців...

(Продовження зі стор. 10)

во, обличчя обвітрені, але очі щасливі. Вони по-братськи дали пухові рукавиці, дізнавшись про мою проблему з наплечником, який загубили при леті в турецькій авіокомпанії. А там було багато мого спорядження і одягу. Залишили нам купу невикористаних газових балонів, які дуже нам допомогли на горі, та деякі продукти, що залишились. Ігор організовує, щоб нашим автом, яке ми брали у прокат, їх завезли до Анкориджа. Заночували в малому готелі, попередньо зареєструвавшись в аерокомпанії сім'ї Шелдонів (компанія ця є сімейним бізнесом). Вони доставляють людей до базового табору на Деналі.

5 червня

Наступного дня зранку зареєструвалися в бюрі Національного парку Деналі, де прослухали лекцію про те, що можна робити на маршруті, а що заборонено, які небезпеки існують і т. д.

Видали нам два пластикові туалети у вигляді зелених тубусів з набором пакетів до них. До обіду пакувалися і були готові вилітати в базовий табір. Однак, почався дощ… Довге очікування, переодягання по кілька разів, і нарешті виліт на двох літаках на льодовик. Під крилами літака простягається безконечне зелене море тайги та ріки, на берегах яких колись в часи золотої лихоманки гинули люди…

За хвилю часу з'явилися відроги гірської системи, і на обрії – вершина Деналі. Літак віртуозно оминав скельні піки і звивини льодяної ріки. За мить ми влетіли з зону хмар, з невеликими пробілами видимости. Стало ніяково, бо літак летів в каньйоні між скельними стінами… Летун вирішив повернутися в Талкітну, попередньо зв'язавшись з базовим табором, де в цю мить, виявляється, почалася завірюха.

Знову під крилами літака стало зелено від тайги. Навіть з'явилося сонечко. Ми знову на летовищі. І знов години очікування, переодягання. Раптом, коли всі вже максимально розслабилися і, певно, вже не вірили, що цього дня вилетимо на льодовик, пролунала команда швидко сідати в літаки. Знову ми в небі. Знову під нами тайга, сяючі дзеркала тайгових озер з болотами, кремезний лось, що мирно пасеться на болоті, льодовики…

Нарешті ми бачимо кольорові намети базового табору на льодовику Кахілтна на висоті 2,200 метрів над рівнем моря. Сідаємо і швидко вивантажуємо наші наплечники. Поглядами проводжаєм літак з групою альпіністів, які спустилися з вершини. Реєструємось в бюрі табору, вибираємо з купи пластикових саней-волокуш кожен собі, які більше сподобались.

Сонце майже не ховалося, оскільки у цей час на Алясці полярний день. Вночі, щоправда, стає холодніше. Відчувається, що хапає мороз. Однак, це позитивно впливає на сніговий покрив, який в день на сонці розкисає і створює проблеми для руху, а зараз зробився твердий наст, по якому можна прекрасно пересуватися. Зрештою ми взяли на озброєння таку тактику руху: вихід не в день, а під вечір, коли сніг починав підмерзати.

Коли дійшли до табору-2, всі довколишні намети були в тиші, люди спали. Ми швидко розбили свої намети і полягали спати.

6 червня

Прокинулися ближче до обіду, від страшенної задухи в наметі. Надворі була сонячна погода, без окулярів неможливо виходити з намету. Готуємо сніданок, який швидше вже нагадує обід. Ігор хоче перекинути сніг з малого казанка в трішки більший і необережно голою долонею хапається за його дно, вважаючи, що воно холодне. Те, що я побачив, вірніше, спочатку почув – левиний рев з намету, а за ним назовні викинутий казанок, що з шипінням приземлився в сніг. І величезні міхурі на пальцях лівої руки Ігоря. Він швидко намагається запхати руку в сніг. Я дістаю мазь і вкриваю уражені ділянки.

(Продовження в наступному числі)

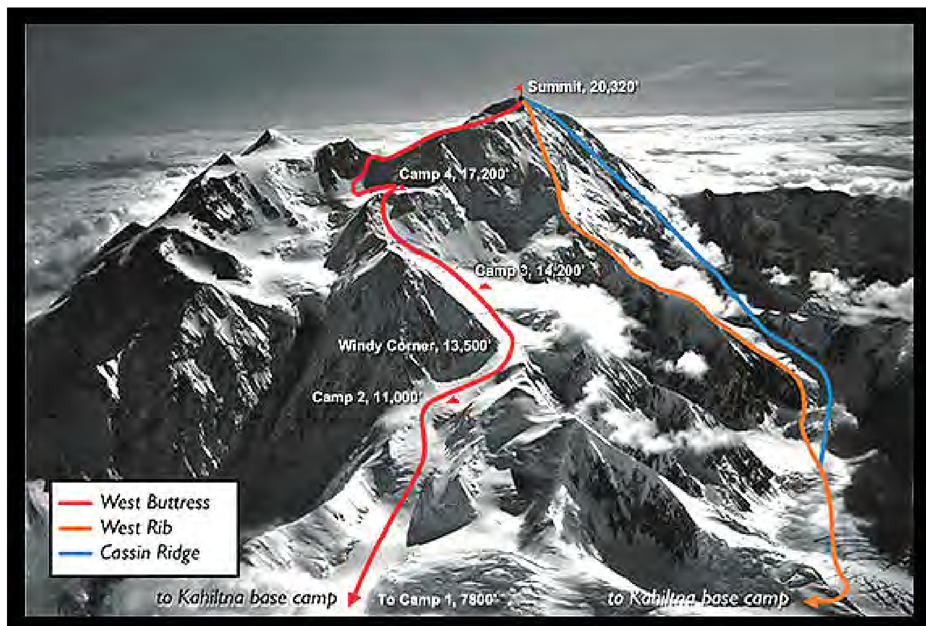

Схема сходження на гору Деналі.

ПОСТАТІ

Перелоги Йосипа Гошуляка

Володимир Грабовський

„Та був у нім завдаток сил багатий, і огник ним засвічений не згас, а розгорівсь, щоб всіх нас огрівати", – цими словами з юнацького („парубоцького періоду", за визначенням Агатангела Кримського) сонету Івана Франка, розпочну оповідь про відому в Україні і в діяспорі особистість – Йосипа Гошуляка. Усе в цих рядках співзвучне творчому кредо Й. Гошуляка, крім одного: у поета вжито минулий час („був"), а Й. Гошуляк перебуває серед нас, хоч нині вже в поважному віці (готується зустріти 7 жовтня своє 90-річчя), продовжуючи нас зігрівати „огником" свого розуму, серця й душі.

Небайдужі до мистецтва, до суспільного буття, зокрема в багатьох містах США, де свого часу йому доводилося виступати, і в Торонто, де він мешкає вже багато років, пам'ятають віхи його життя, наповнені різними – і драматичними, і надхненно радісно-просвітленими – сторінками. Сільський хлопчик з Тернопілля, який шукав своєї стежки, вибираючи між релігією та музикою, врешті вийшов на широкий шлях служіння українській культурі.

Насьогодні Й. Гошуляк – не тільки яскравий бас-баритон світового засягу, що в недалекому минулому щиро дивував численних слухачів, а й автор унікальних книг – спогадів „Й свого не цурайтесь" („Каменяр", Львів, 1995), нотного збірника „Пісні, думи та романси з репертуару Йосипа Гошуляка" („Джура", Тернопіль, 1999). Ці видання викликали відповідний резонанс серед мистецьких кіл України.

Поглиблюючи тему про видання, пов'язані з широким полем діяльности співака, зазначу, що надійним помічником у непростій справі утривалення в друкованому слові його роздумів, тривог і надій упродовж останніх 20 років є його дружина Марта Онуфрів. Хочеться теж згадати унікальний мистецький фотоальбом „Йосип Гошуляк: миті життя" („Джура", Тернопіль, 2002), автором-упорядником якого є М. Онуфрів.

Найновіший шедевр (чомусь боїмося цього чужинецького слова, що означає найвищу межу досконалости та визнання) – книга „Орав свій переліг. Йосип Гошуляк: від маминої пісні до вершин вокалістики". Упорядником 910-сторінкового (окрім того, 80 сторінок ілюстрацій) ошатного, з чудовою поліграфією видання, теж стала М. Онуфрів. Ця книга вийшла друком у Видавничому домі „Києво-Могилянська академія". На мою думку, це є безпосереднім продовженням попередніх видань Й. Гошуляка та про нього, опублікованих у 1990-их роках в Україні.

Нова книга складається з 11 неоднорідних, різножанрових розділів. Власне, це й робить її цікавою для найширшої авдиторії – від студентської молоді, науковців до звичайних аматорів, здатних поцінувати красне слово. Тому й віднесена вона до документально-епістолярного жанру.

Розпочинається книга тривожно-болісною статтею Й. Гошуляка „Рятуймо українську музичну культуру!". Такий зачин книги видається більш ніж логічним: у глибокому засиллі світової масової культури лише висока клясика і фолкльор здатні засвідчити перед світом гуманізм та етичні засади рідного мистецтва. Треба розуміти правильно: ніхто не є заскорузлим противником масової культури, але ж потрібно знати міру, як це робиться в цивілізованому світі.

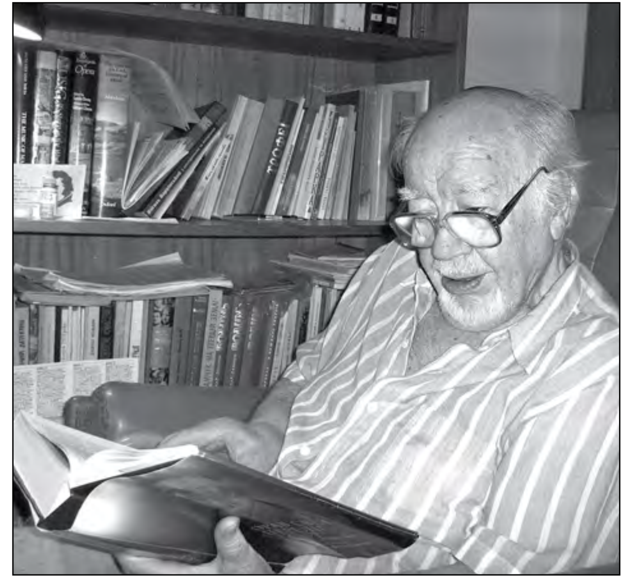
Й. Гошуляк – майстер співу, в репертуарі якого близько 30 міжнародних оперних партій, безліч оперних арій і камерних творів світового засягу, сотні сольоспівів українських композиторів і народних пісень, дум, козацьких і чумацьких пісень – має право закликати своїх колег-митців на підтримку вартісної музики!

Оригінальний виклад книжки спостерігається в назвах розділів „У світі музики", „У творчому зростанні", „У відлунні слави", „У променях приязни", „З-під авторського пера", „Дружнє багатоголосся". Хоча потрібно було б розпочати перелік матеріялів від ґрунтовного (54 сторінки вступного нарису М. Онуфрів „До мистецтва крізь призму людських відносин", в якому піднято потужний пласт української культури.

Не втримаюсь від тієї спокуси, щоб по-доброму не позаздрити славному співакові – скільки в нього було друзів, приятелів, однодумців! Як тут не назвати бодай декого з них – Григорій Нудьга, Ігор Качуровський, Улас Самчук, Ярослав Розумний, Юрій Лавріненко, Йосиф Гірняк, Ростислав Василенко та багато інших. Без перебільшення, це – цвіт української нації, об'єднаний музою Й. Гошуляка.

Відома журналістка-публіцист, громадський діяч М. Онуфрів має чималий досвід редакторської праці і не цурається, власне, літературної діяльности. Вона вклала величезну працю в книгу „Орав свій переліг": сотні статтей, розвідок, рецензій, споминів, репортажів, світлин, тисячі імен укладено в певній пропорції й послідовності, енциклопедичні відомості про авторів, багатотисячний іменний показник.

Працюючи навесні цього року у Києві над остаточним варіянтом книги, яка готувалась вже декілька років, М. Онуфрів осягнула ще одну річ. А саме: виконані й записані Й. Гошуляком на платівки й авдіокасети вершинні зразки вокальної музики – арії з опер і монологи, сольоспіви українських та закордонних композиторів – були оновлені, реставровані й зразково підготовлені у формі сучасних електронних носіїв.

Йосип Гошуляк

У результаті меломани отримали альбом „У поклоні Кобзареві", що складається з трьох дисків, укладених тематично: „І воспою знову" (сольоспіви на слова Тараса Шевченка), „Басові арії та монологи" (твори европейських і українських композиторів) та „Надію в серці привітаю" (українські музичні твори, здебільшого на поезію Т. Шевченка). Цей музичний альбом присвячено 200-річчю від дня народження Т. Шевченка.

У травні цього року відбулася низка презентацій книги „Орав свій переліг" в Києві, Тернополі, Чорткові, селі Палашівка, Стрию, Дрогобичі, Львові. Маючи можливість брати безпосередню участь у деяких з цих мистецьких заходів, засвідчую: вони відбувалися дуже успішно й надзвичайно цікаво, викликали подив і захоплення. Присутні отримали в подарунок книгу та альбом, які вже знайшли відповідне місце в наукових і мистецьких бібліотеках ряду міст. Недавно книга „Орав свій переліг" брала участь у Міжнародному книжковому ярмарку, який відбувся у Львові.

Володимир Грабовський – музикознавець, член правління Національної спілки композиторів України, викладач Дрогобицького музичного училища ім. Василя Барвінського, голова Дрогобицького відділення Національної спілки композиторів України.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Крайова Управа
Організації Оборони Лемківщини

побідомляє

що з непередбачених обставин

XXIX-ИЙ КРАЙОВИЙ З'ЇЗД ООЛ

запланований на 10 листопада 2012 року

НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

Крайовий З'їзд **відбудеться** у 2013 році,
про що повідомимо своєчасно.

Зеновій Галькович
Голова КУ ООЛ

Вісті ЗУАДК-у

ДО УВАГИ КАНДИДАТІВ НА АМЕРИКАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

Інформаційне бюро ЗУАДК-у влаштовує курс американського громадянства, який почнеться 5 жовтня і триватиме до 7 грудня 2012 року.

Лекції відбуватимуться по п'ятницях, від години 7-ої до 9-ої вечора, один раз в тиждень у приміщенні Злученого Українського Американського Допомогового Комітету при 1206 Cottman Ave. у Філядельфії.

Курс безкоштовний. Реєстрація -25 дол. (включає підручник, 100 питань і відповідей, 2 CD's і інші потрібні матеріали).

Реєстрація відбудеться в п'ятницю 5 жовтня 2012 р. від 7-ї до 9-ї год. вечора в приміщенні ЗУАДК-у.

Можна зголошуватися вже тепер на число 215-728-1630 від понеділка до п'ятниці в годинах від 9:30 рано до 2:30 по-полудні.

Кандидати на американське громадянство, які мешкають поза Філядельфією в США, можуть одержати пакет згаданого курсу вилавши чек на 30 дол.(із зазначенням **citizenship**) на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee (UUARC)
1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111.

НОВИНИ НАУКИ

Україна на тлі міжвоєнної Европи

МЮНХЕН, Німеччина. – 1–3 липня у приміщенні Українського Вільного Університету (УВУ) відбулася міжнародна наукова конференція „Україна на історіографічній мапі міжвоєнної Европи". Серед її організаторів, крім УВУ, були Східньоевропейський інститут ім. В'ячеслава Липинського (Філядельфія), Центр досліджень історії України ім. Петра Яцика (Канадський інститут українських студій Альбертського університету), Український науковий інститут Гарвардського університету, Інститут історії України Національної Академії Наук України та відділ історії Східньо- та Південно-Східньої Европи Історичного семінару (Мюнхенський університет ім. Людвіґа-Максиміліяна).

В межах конференції було проведено шість тематичних секцій. 1 липня тон обговоренню задав проф. Андреас Капелер у вступній доповіді „Що таке Україна? Що таке Европа? Що таке історіографічна мапа?", порушивши низку важливих питань: які території слід розуміти під міжвоєнною Україною? Кого вважати українським істориком? Хто були еміґранти з України? Де проводилися українознавчі дослідження? Який був зв'язок з неукраїнськими вченими? Окрему увагу проф. А. Капелер присвятив змістові історичної праці у міжвоєнний час, зокрема: що можна вважати українознавчими студіями? Які історичні школи існували на еміґрації? Яким чином історіографічна ситуація у країнах розселення впливала на їхні дослідження? Чи мала на них вплив радянська історіографія? Які специфічні теми розроблялися істориками-еміґрантами? Як політична ситуація в міжвоєнній Европі позначилася на історіографічному процесі?

Відповіді на ці та багато інших питань, підкреслив доповідач, допомогли б визначити місце України на історіографічній мапі Европи.

2 липня секцію „Переосмислення революції" відкрив проф. Марк фон Гаґен доповіддю „Павло Христюк: спроба постколоніяльного переосмислення його історії української революції", в якій розповів про долю П. Христюка, його повернення в радянську Україну та його концепцію історії української революції.

Проф. Владислав Верстюк у доповіді „Рефлексії міжвоєнної української еміґраційної історіографії на поразку визвольних змагань" зосередився переважно на візіях української революції Михайла Грушевського, Володимира Винниченка та В'ячеслава Липинського, чиї пояснення використовувалися не лише в академічній полеміці, а й у політичній боротьбі між різними групами еміґрації і були реанімовані в незалежній Україні. Цю ж думку про історичні праці як інструмент політичної боротьби розвинув Олег Павлишин у доповіді „Соборницька ідея в дискурсі еміґраційної історіографії української революції", вказавши на заанґажованість авторів в історичних подіях.

Наступну секцію, „Історики державної школи", відкрив проф. Зенон Когут доповіддю „Біографія Петра Дорошенка у викладі Дмитра Дорошенка", в якій подав історію написання Д. Дорошенком книги про свого відомого предка та оповів про обставини виявлення та публікацію у 1985 році. Доповідач також зробив її порівняння з монографією польського вченого Яна Пердені про П. Дорошенка, що, подібно до книги Д. Дорошенка, була опублікована через багато років по смерті автора.

Проф. Франко Сисин у доповіді „Михайло Грушевський та В'ячеслав Липинський в історичних дебатах" виклав суперечливі візії на добу гетьмана Богдана Хмельницького двох визначних українських істориків та наголосив на винятковому значенні для української історичної думки та загальнополітичного дискурсу книги В. Липинського „Україна на переломі". Доповідач звернув увагу, що зазвичай про В. Липинського говорять як про історика державницького напрямку, недооцінюючи його трактування нації та народу, як і намагання підважити традиційну польську історичну схему.

Третю секцію, „Люди та інституції центрально- та західньоевропейської еміґрації", розпочав Вадим Ададуров доповіддю „Конструювання Ільком Борщаком мітологічного образу сприйняття України у Франції у XVII–XIX ст.". На підставі перевірки архівних джерел дослідник виявив різнотипні фальсифікації, до яких часто вдавався І. Борщак, і які, на жаль, увійшли до сучасної української історіографії.

У доповіді „Життя та діяльність Степана Рудницького у Відні та Празі у 1921-1926 роках" проф. Ґвідо Гаусман висвітлив еміґраційну діяльність відомого географа в контексті европейської наукової думки і зробив висновок, що саме виключення С. Рудницького з німецько-австрійського наукового середовища спричинило його

Під час засідання однієї з секцій наукової конференції (зліва): Марк фон Гаґен, Владислав Верстюк і Олег Павлишин.

повернення в радянську Україну.

У доповіді Тетяни Боряк „Український історичний кабінет і феномен Празького архіву" ішлося про праці Аркадія Животка та очолюваної ним архівної установи – Українського історичного кабінету.

Проф. Микола Шафовал у доповіді „Український науковий інститут у Берліні та історія як наука" проаналізував діяльність цієї еміґраційної інституції та розглянув її праці на історичну тематику, зазначивши, що в міжвоєнний період наукові установи часто симпатизували політичним організаціям і рухам (в даному випадку інститут стояв на близьких до монархічно-консервативної думки ідеологічних позиціях).

3 липня секцію „Вдома і на еміґрації: українська історіографія в міжвоєнній Польщі" відкрив проф. Леонід Зашкільняк доповіддю „Українська історіографія у міжвоєнній Польщі: шляхи леґітимації національної історії". Він зазначив, що, попри постійне напруження в стосунках українського політикуму й громадськости з польською владою, українські історики зуміли використати наявні можливості для збагачення української національної історичної думки.

Андрій Портнов у доповіді „Писання української історії на еміґрації. До проблеми різноманітности персональних стратегій у міжвоєнній Польщі" говорив про персональні стратегії істориків-еміґрантів, можливості їхньої „академічної асиміляції" та залежність кар'єри від політичних преференцій, контактів з неукраїнськими середовищами та тематики публікацій.

У доповіді проф. Ярослава Грицака „Школа Буяка та її український вимір" висвітлено ставлення Францішка Буяка до українців та українського питання та показано, що в ній був представлений весь політичний спектр тодішньої Польщі, а сама школа мала виразно багатонаціональний характер.

Проф. Міхаель Мозер у доповіді „Ми та інші: історія української літературної мови Івана Огієнка з перспективи аналізи дискурсу" представив ретельну аналізу мови

(Закінчення на стор. 15)

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Українські екслібриси Георгія Малакова

Дмитро Малаков

Стрімкий поступ електронних засобів інформації потроху відсуває в минуле книгу та мистецтво книги. Але 50 років тому, коли книги стали ще одним радянським дефіцитом, потяг до них надзвичайно зріс. Виникли всесоюзне та республіканські товариства книголюбів. Водночас відродилось мистецтво книжкового знаку – екслібрису (Ex libris – з книжок) та захоплення ліноритом як масовим, легко тиражованим авторською рукою видом графіки. Один за одним створювались клюби екслібрисистів. Тема стала модною й популярною серед інтелектуалів-шістдесятників.

У ті часи Заслужений художник України Георгій Малаков (1928-1979) теж створив десятки екслібрисів для друзів, рідних та просто шанувальників цього виду графіки. Мистецтвознавці відзначали глибоку індивідуальність, властиву творчості цього художника, довершеність і ясність композиції, вміле використання контрастів чорного і білого кольорів, особливу яскравість, „сріблястість" ґравюр у поєднанні з високою естетикою та художнім смаком. Г. Малаков ніколи не робив екслібрис як знак, що лише свідчить про особисту власність господаря книги, але як вираз доброзичливого ставлення до власника того чи іншого знака – для друга, приятеля, однодумця. Тобто, виключно адресно, особистісно.

Гранична ясність, лаконізм, добрий гумор, асоціятивна щедрість та широта творчої фантазії – ось головне, що цінують знавці у книжкових знаках Г. Малакова. Справді, нічого зайвого, ніяких випадкового, ніяких „туманних" штрихів. Все обумовлене, крім чисто композиційних міркувань, симпатіями художника, знанням уподобань власника, вільним злетом думки. І звичайно ж, чудовим володінням технікою малюнку і ґравюри, величезною любов'ю, власне, до рисування й малювання.

Серед різноманітних тем у творчому доробку художника однією з улюблених була українїка. Це мало особливе сприйняття у, повторимо, 1960-ті роки. Тоді навіть слова суто українського звучання й написання сприймалися в творчих колах з особливим почуттям.

Таким був один з перших книжкових знаків, виконаних Г. Малаковим 1963 року для друга, українського письменника-фантаста Олеся Бердника. Навіть напис „Ся книга" з „нарбутівським" „N" у композиції з двома профілями „він-вона" мав багатозначну символічність, ґрунтуючись на творчих уподобаннях мрійника та свідомого українця, чиї книжки теж оформлював Г. Малаков.

(Закінчення на стор. 15)

Екслібрис Георгія Писаренка.

Екслібрис Олеся Бердника.

Екслібрис Андрія В'юника.

Екслібрис Михайла Жовтобрюха.

Чарівна родинна виставка українського мистецтва

Олена Морозевич

ДЕНВЕР, Кольорадо. – У містечку Віт-Рідж, що є начебто продовженням Денверу в Скелястих горах Кольорадо, вже декілька десятків років проживає родина Фіґлюсів – Марія з Чайковських, з Ігорем та Одаркою. Протягом життя в цьому містечку вони здобули у мистецьких колах громадськости славу видатних художників. Своїм обдаруванням вони також ознайомили небайдужих людей з Україною, її культурою та, частково, історією.

Їхнім великим досягненням стали красуні-писанки. Ця родина з природи обдарована любов'ю до природи, образотворчого, керамічного, різьбярського мистецтва, ручних робіт та української вишивки. У їхній хаті можна побачити всю цю красу.

Марія та Одарка є довгорічними активними членками 38-го Відділу Союзу Українок Америки, беруть участь у діях містечка, часто влаштовують виставки у музеях, бібліотеках, школах. Вони також беруть жваву участь в діяльності церкви та громади.

В Віт-Рідже нещодавно спорудили дуже гарний будинок для любителів спорту, який надається до влаштовування виставок. Родина Фіґлюсів погодилась підготувати на початку березня, саме у Великодньому часі, виставку писанок.

У першій вітрині було виставлено канделябр, що нагадує безлисту плакучу вербу чи берізку або заморожений водограй. На ньому – висячі писанки пташиного роду. Це новинка, привезена з України. Вони не схожі на традиційні. Такі писанки посідали перше місце у великодньому кошику, на святковому столі.

Наші прапращури розмальовували яєчка, а в ті часи це був примітивний візерунок – на свято відродження весни. Від християнських часів, зі святом Христового Воскресіння, тобто також відродженням життя, писанка вдягнулась у нові християнські шати і своєю красою підкорює світ. Висяча писанка, помимо свого модерного застосування, не втрачає своєї краси, створює цікавий образ, наче коштовні ювелірні прикраси.

Під першою поличкою, рядочком на підставках, виструнчились писанки, що колись були яйцями від маленьких пташат до великих струсячих. В цій же вітрині були розкладені керамічні музиканти, готові розвеселяти людей. Довкола писанки начебто вслухані в народну музику керамічних музик. Між ними полита цукровою помадкою, посипана цукровим мачком на вишитій серветці – малесенька бабка, оточена віночком писанок.

Друга вітрина мала дещо інший характер. На верхній полиці стояв глиняний посуд: куманець і великий полумисок, а обіч – велика глиняна „писанка". Всі розмальовані рослинними візерунками. Були також пояснювальні написи до найчастіше виконуваних символів на писанках, а також пояснення процесу. писання писанок.

Четверта вітрина не мала поличок. У ній – манекен у жіночому одязі, рясно вишиваній буковинській сорочці з рослинним взором. Внизу стояв маленький кошичок на вишиваній серветці, а в ньому – малесенька пасочка, прикрашена традиційними великодніми мотивами, на пасочці – свічечка, прибрана віночком писанок, готова до освячення.

З правого боку – гарно виконані українські державні символи, вгорі – блакитне українське небо, а під голубим небом – хвилюючі лани зрілої золотої пшениці. Прекрасні барви, як і прекрасна українська земля! Під українськими символами були подані найважливіші відомості про країну. Ще нижче – мапа Европи з позначеними кордонами України. Обіч великоднього кошичка, наче притулена до нього, була книга-альбом „Україна й українці", видана в Австралії. Цією вітриною закінчувалася виставка, що тривала від початку березня до червня.

Українці Кольорадо пишаються досягненнями родини Фіґлюсів. Вони творять не для своєї слави, а для поширення серед американського суспільства відомостей про Україну та її культурні надбання.

Частина виставки у Віт-Рідж, Кольорадо.

25 років Павла Гуньки на оперних сценах

(До ювілейного концерту в Манчестері)

о. Євген Небесняк

МАНЧЕСТЕР, Англія. – Кожна людина у своєму житті відзначає, інколи дуже урочисто, деякі події, які в особливий спосіб позначили її життєвий шлях. При цьому вона нерідко бажає поділитись своєю радістю з іншими. Так вчинив і Павло Гунька, найвідоміший в українській вокальному всесвіті бас-баритон, який відзначав цього 2012 року 25-річчя своєї діяльности на сценах оперних театрів всього світу, зігравши різні ролі, написані для його голосу.

П. Гунька народився у Великобританії, в Ковентрі, де після середніх студій навчався модерних мов, водночас слухаючи лекції на факультеті юридичних наук. Все ж посада юриста його не вабила, й тому він, за намовою маестра Ярослава Бабуняка, тодішнього дириґента чоловічого хору „Гомін", почав співати у тому хорі. Після студій у музичному коледжі „Royal Northern" в Манчестері розпочав свою оперну кар'єру в Оперній компанії в Базелі, Швайцарія.

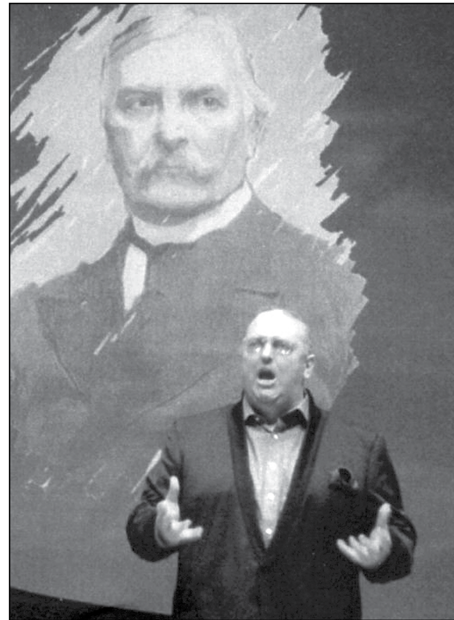
Що є суттєвим для української музики: співак став і залишається донині промотором розвитку так званого „Ukrainian Art Song Project" (Проєкт українських клясичних сольоспівів), заснованого ним в 2004 році. Мета проєкту – розшукати, записати й реклямувати майже 1,000 пісень 26 українських клясичних композиторів і цю програму завершити до 2020 року.

30 червня року наш ювілят виступив у концертовій залі музичного коледжу „Royal Northern" в Манчестері, яку заповнило багато представників української громади, між ними й члени мішаного хору „Булава", заснованого П. Гунькою. Співак виконав під акомпанямент піяніста Родеріка Баранда 12 пісень з циклу „Любов поета" Миколи Лисенка (1842-1912).

Друга частина концерту складалася з 16 німецьких поезій Гайнриха Гайне. П. Гунька співав їх бездоганною німецькою мовою, показуючи неабияку майстерність у вияві різних почуттів, укладених в ліриці великого поета.

Третя частина складалася з ряду пісень на тему природи („Човен" Євгена Гребінки), долі („Понад полем іде" Тараса Шевченка), філософії („В ясну ніч" Олександра Кониського), історії („Безмежнеє поле" Івана Франка) та любови („Місяцю-князю!", також І. Франка).

Вечір вів рідний брат ювілята Стефан, з яким П. Гунька проспівав, на закінчення концерту, дві пісні. Глядачам перед концертом роздали книжечку-програмку, де поруч українських та німецьких клясичних сольоспівів був англійський переклад.

Павло Гунька під час ювілейного концерту в Манчестері, Англія. (Фото: Євген Небесняк)

Українські екслібриси...

(Закінчення зі стор. 14)

Цікаво й дотепно виконано екслібрис для художника Володимира Юрчишина – весела амазонка з яблуком сидить на відомій глиняній іграшці „свищик-коник", а довкола „розкидано" український народний посуд – куманець, глечики, баранця (1965).

З особливою любов'ю створено цікавий знак для українського письменника Дмитра Гринька. Тут є дорідна гоголівська Солоха, вдягнена в один лише очіпок, яка сидить за „чорною книжкою". Ясна річ, чорний кіт треться біля міцненької відьминої ніжки, і мудра сова вмостилася на круглому плечі, а свічка горить у штофі з темного гутнього скла, і серденько в ріжках рогача, і молодий місяць за шибкою обрамованого рушником віконця. А просунуте крізь куманець гусяче перо символізує рід занять власника цього знака (1972).

Для книжкового знака філолога проф. Михайла Жовтобрюха художник зобразив фасад знаменитої архітектурної пам'ятки у стилі українського модерну, створеної Василем Кричевським, — краєзнавчого музею в Полтаві (1976).

Мистецтвознавець Андрій В'юник отримав від Г. Малакова у дарунок екслібрис з подружжям симпатичних земляків у національному вбранні, на тлі рідної хати та з книгою (1977).

Одним з найскладніших за композиційним задумом став книжковий знак, створений для відомого вченого в галузі проблем міцності матеріялів академіка Георгія Писаренка. Тут художникові довелося передати багато елементів і реальних, і символічних, подаючи їх за змістом та, як годиться, за умовами жанру, незважаючи на розміри, — отож Г. Малаков з властивою йому винахідливістю надзвичайно цікаво розв'язав досить складне завдання. Насичуючи поле зображення атрибутами українського народного побуту, художник показав і власника знака у вигляді кремезного коваля, який, граючись, ламає та згинає підкови біля ковадла, а самі літери „EX" скомпоновано з тієї ж підкови і хрестика. Полум'я з ковальського горна заплелося в стрічки однієї з бандуристок, що утворили миле серцю тріо виконавиць народних пісень; на неодмінному стосі книжок з'явився орнаментований каламар з пером – ознаки і авторства багатьох наукових праць вченого, і натяк на походження прізвища, що бере початок справді від славетних писарів Війська Запорізького. На другому пляні височить чудова київська пам'ятка архітектури, видатна споруда і з точки зору теорії міцності — Велика дзвіниця Лаври: адже саме на терені Києво-Печерського заповідника починався шлях керованого вченим інституту. А портрет великого основоположника теорії міцности Галілео Галілея вміщено, за українським звичаєм, під рушником, закріпленим, між іншим, на бойовій арматурі козацькій – рушниці, шаблі, люльці і порохівниці, та не забуто й славну похідну баклажку, орнаментовану, втім, багатозначно під газову турбінку (1970).

Для художника-графіка Георгія Якутовича було задумано створити знак, сюжетно побудований на широко тоді відомій його гравюрі „Аркан" (1960), що стала своєрідним взірцем досягнень у техніці лінориту. Але Г. Малаков, вірний собі, не пішов шляхом копіювання вдалого твору колеги й друга, а подав його натяком, з іншого ракурсу, надаючи сюжетові власного бачення і, водночас, з дещо іншим забарвленням, точно адресуючи екслібрис. Відтак славетний гуцульський танок закручував коло танцюристів стрімким обертом, і один з персонажів ще й задерикувато глянув угору, ніби запрошуючи приєднатися до веселого гурту. І смерічки хитнуло від того танку, і гуцульський топірець теж підстрибнув у центрі кола.

Майже закінченим (лишався текст) був і екслібрис для друга й однокурсника художника-графіка Олександра Губарєва: красуня в чобітках і пухнастій шапці заграє з вусатим козарлюгою, ховаючись за величезною палітрою (1965 р).

Ось такою була українка в книжкових знаках Г. Малакова дотепною й майстерною, з любов'ю виконаною – справді в дусі тепер уже історичного явища, що зветься „шістдесятництвом".

Дмитро Малаков – старший науковий співробітник Музею історії Києва.

Україна на тлі...

(Закінчення зі стор. 13)

цієї популярної праці в контексті творення вченим образів „ми" та „інші".

У секції „Діялог понад границями" Оксана Юркова у доповіді „Вшановуючи Патріярха: реакція на смерть Михайла Грушевського поза межами радянської України" акцентувала увагу на кількох рівнях вшанування визначного історика, зокрема на некрологах, газетних повідомленнях та масових громадських заходах.

Доповідь проф. Сергія Плохія „Схід та Захід разом: українські історики та початок Другої світової війни" була присвячена взаємодії вчених у 1939-1941 роках, зокрема галицьких та київських науковців, що стала можливою після „золотого вересня" 1939 року.

Завершилася конференція круглим столом „Балянс української історіографії між війнами". Учені відзначили, що, попри плідну дискусію, багато питань не вдалося обговорити, причому прогалини залишаються як на фактологічному, так і на теоретичному рівнях, і це заохочує до подальших студій. Матеріяли конференції готуються до публікації.

Канадський інститут українських студій

„...А третій мовчки...

(Закінчення зі стор. 9)

Людина високої національної свідомости і шляхетности, В. Шовкошитний в даний час кандидує у депутати Верховної Ради України від Української Народної партії. Учасники зустрічі побажали йому виграти вибори, стати депутатом і внести в новообрану Верховну Раду свіжий струмінь служіння незалежній Українській державі.

Багато присутніх на вечорі, зацікавлених творчістю В. Шовкошитного, могли придбати його книгу „Кров – свята" і, на згадку про цю зустріч, отримати автограф письменника.

Ворен, Мишиґен

У глибокому смутку ділимося болючою вісткою, що з волі Всевишнього в неділю, 30 вересня 2012 року, на 47-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча ДОНЬКА І СЕСТРА.

св. п.

Лариса-Галина Певна

народжена в Ню-Йорку
д-р генетичних наук – дослідник
член Наукового Товариства ім. Шевченка
пластунка

Панахида відбудеться в п'ятницю 5 жовтня 2012 року, о годині 7:30 вечора в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку. **Похоронні відправи** – в суботу 6 жовтня 2012 року, о годині 9:30 ранку в Українській католицькій церкві св.. Юра в Ню-Йорку та на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

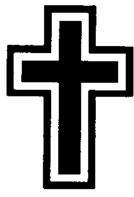
Горем прибиті:
мама – Христина
сестра – Оленка
брат – Тарас з дружиною Марією
численна родина і друзі в Америці та в Україні

Вічна Їй пам'ять!

Родина просить замість квітів складати пожертви на Український Католицький Університет у Львові.

Пожертви висилати на адресу:
Ukrainian Catholic Education Foundation (UCEF)
Attn. Marta Kolomayets
2247 West Chicago Avenue
Chicago, IL 60622

На чеках просимо зазначити, що пожертва призначена на Larysa Pevny fund.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що 17 вересня 2012 року відійшов у вічність на 88-му році життя наш дорогий Брат і Вуйко

св. п.

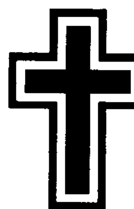
Роман Куціль

народжений 10 червня 1924 року в Мостиськах, Україна
Суспільно-громадський і політичний діяч в Рочестері, Н.Й.

Похоронні відправи відбулися в суботу, 22 вересня 2012 року в Українській католицькій церкві св. Йосафата в Рочестері, Н.Й., а відтак на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

У глибокому смутку:
сестра - Ірена Капко з чоловіком Романом в Австралії
племінник - Роман Левицький з дружиною Олею та сином Лукашем
племінниця - Богданна Ковальчук з мужем др. Романом і дітьми Олесем і Марусею
племінник - Роман Куціль з дружинною Джан і дітьми Романом і Андрієм
племінниця - Люба Дінґер з мужем Роном і дітьми Христею, Роном, Стефаном і Памелою, та їхні родини
племінник - Александер Капко в Австралії
племінниця - Оленка Джеймс з мужем Робертом і донькою Танею в Австралії
Ближча і дальша родина в Америці, Австралії та в Україні.

Вічна йому пам'ять!

З великим болем і сумом сповіщаємо все наше членство та українську громадськість, що на 69 році життя, в четвер, 20 вересня 2012 року, в м. Оттава (Канада), відійшов у вічність

Славної пам'яті

Олег Кандиба

Народився 30 липня 1944 року в місті Прага (Чехія), син славетного Олега Кандиби – Ольжича, закатованого гестапо в концентраційному таборі Саксенгаузен. Покійний Олег Кандиба разом з матір'ю Катериною (Калиною) з дому Білецьких виїхав з Праги перед приходом Червоної Армії і опинився в Західній Німеччині. В 1949 році Олег з матір'ю емігрував до Канади, спершу до міста Вінніпег, відтак до Торонта. Згодом Олег переїхав на постійне проживання до міста Оттава (столиці Канади). Після закінчення студій він працював як інженер технолог в одному з Канадських підприємств.

Брав активну участь в Організації Пласт, в якій був діяльним виховником молоді та як комендант пластових таборів. В 1971 році з групою пластунів в тому числі з Павлом Дорожинським він був учасником Ювілейної Міжнародної Пластової зустрічі в Австралії.

Після утворення Об'єднання Українських Націоналістів (державників) Олег Кандиба відразу прилучився до Організації в якій був обраний заступником голови Центрального проводу ОУН(д). Водночас був головою ОУН(д) на Канаду.

Часто відвідував Україну і постійно цікавився всіма процесами, які проходили в Україні. Коли українська громадськість за кордоном і в Україні, в тому числі і наша організація, відзначували 100-річчя з дня народження Олега Кандиби – Ольжича, до Києва з Канади прибув його син Олег Кандиба. В колишньому будинку Української Центральної Ради ОУН(д) влаштувала вечір присвячений цьому ювілею, якому з головною доповіддю виступав Олег Кандиба. В той сам час, як і раніше, він з членами нашої організації відвідав Житомир, місто народження його батька Олега Кандиби – Ольжича. В Житомирі виступав в університеті імені Франка з доповіддю, відвідував середню школу в Пущі Водиці (Київ), якій присвоєно ім'я його батька Ольжича. А також виступав і давав інетрв'ю по телебаченню, радіо і пресі.

Відійшов від нас наш близький друг, справжній патріот, який постійно жив Україною. Втрата дуже велика як для родини так для нашої організації як і для всієї української спільноти.

Нехай буде Йому вічна пам'ять!

Об'єднання Українських Націоналістів (державників)
Молодіжне Крило ОУН(д)
Українське Жіноче Об'єднання імені Ольги Басараб та Олени Теліги
Українська Стрілецька Громада в Україні
Фундація імені Євгена Коновальця та Андрія Мельника

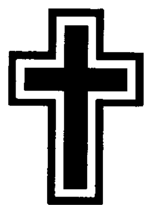
ЗМІНА АДРЕСИ

☐ Свобода
☐ The Ukrainian Weekly

Ім'я і прізвище: ....
Число телефону: ....
Число Відділу (якщо член УНС): ....
СТАРА Адреса: ....
....
НОВА Адреса: ....
....

☑ На зміну адреси проситься долучити $1.00 ☑ Зміна триває 1-2 тижні

Шановні читачі!
Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!
Редакція

Ділимося сумною вісткою з родиною і приятелями
в Америці й Україні що 4 вересня 2012 року,
у Charleston, SC, помер наш дорогий Брат

св. п.
архітект
Ярослав Ю. Бурбело

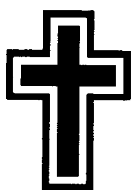
нар. у 1921 році в Сокалі, Галичина

У глибокому смутку:
дружина - Варвара
сестра - Надія Йовик з родиною
брат - д-р Мирослав Бурбело з родиною

Поминалні Служби Божі відбудуться в Церкві свв. Петра і Павла в Сокалі і в Церкві св. Юра у Львові.

Вічна Йому пам'ять!

Просимо ласкаво згадати Покійного у своїх молитвах.

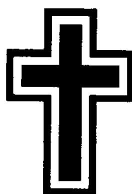
У 20-ту річницю смерти мужа
св. п. Константина Бішка
та у 10-ту річницю смерти сина
св. п. Петра Бішка
з жалем повідомляю, що упокоївся в Бозі син

св. п.
Орест Бішко

19 липня, на 69-тому році життя
після короткої недуги.

Просить о молитви.

Софія Лазурко Бішко з родиною.

Ділимося сумною вісткою що 22 вересня 2012
року упокоївся в Бозі наш найдорощий
Муж, Батько і Дідо

св. п.
Михайло Лучків

нар. 29 січня 1926 року у Дорожеві, Україна.

У глибокому смутку залишилися:
дружина - Романа
син - Стах з дружиною Катериною
донька: - Даруся з чоловіком Едуардом
внуки: - Рубен, Михайло, Міша Роз, Лукян

Вічна Йому пам'ять!

У десяту невимовно сумну і болючу річницю
відходу у Вічність нашого найдорожчого і незабутнього
Мужа, Батька, Дідуся, Дядька і Шваґра

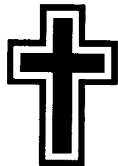
св. п.
Василя Васильовича Євтушенка

який упокоївся в Бозі 24 жовтня 2002 року,
будуть відправлені поминальні Святі Літургії і Панахиди
в неділю, 21 жовтня 2012 року
в Українських Православних Церквах:

• в Свято Володимирский Катедрі у Філядельфії
• в Церкві св. Івана на Фльориді.

Вічна Йому пам'ять!

Про молитви за спокій душі Покійного просять
дружина Раїса з родиною

Ділимося сумною вісткою що
9 серпня 2012 року відійшла у вічність
на 89-му році життя наша дорога і незабутня
Мама, Бабця, Тета і Кузинка

св. п.
Катерина Вальчук
з дому Лучечко

У смутку залишилися:
син - Юрко з дружиною Любою і діти Наталя Білак з чоловіком Доналдом та Данило
син - Орест з дружиною Христею та діти Юліанна і Катруся
племінник - Роман Мазяк з дружиною Уляною і родиною
кузин - Іван Лучечко з дружиною Ярославою і родиною
та ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Похоронні відправи відбулися 13 серпня 2012 року в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою,
що 2 вересня 2012 р., проживши 90 років,
відійшов у вічність наш найдорожчий
БАТЬКО, ДІДУСЬ і ТЕСТЬ

св. п.
ПЕТРО ДМИТРОВИЧ КОСЕНКО

нар. 18 липня 1922 р. у м. Долинська, Кіровоградська Область,
Чоловік пок. Дарії Костко.

Український патріот, поет – автор чисельних сонет і інших поезій, дописувач до українських часописів, член Спілки Письменників України від 1992 р., довголітній член Української православної церкви св. Покрови в Рочестері, Н.Й., секретар УАК Ради відділу Рочестер, член УНР. Ціле життя працював для української справи.

У глибокому смутку залишені:
донька Елізавета Федорів і чоловік д-р Вячеслав Федорів
син д-р Олександер Косенко і дружина Галя Косенко
внуки д-р Наталка Федорів
д-р Василь Федорів
Богдан Косенко
Олег Косенко
Микола Косенко
племінники Едвард Костко з родиною
Олег Костко з родиною
ближча і дальша родина в Америці і Україні

Панахида була відправлена 7 вересня 2012 року у Paul W. Harris Funeral Home, Rochester, N.Y.

Похоронні відправи відбулися 8 вересня в Українській православній церкві св. Покрови в Рочестері, а відтак на Прирічному цвинтарі -- Riverside Cemetery.

Замість квітів можна складати пожертви на Будівельний фонд Української православної церкви св. Покрови:
St. Mary the Protectress Ukrainian Orthodox Church Building Fund,
3176 St. Paul Blvd., Rochester, N.Y. 14617.

Вічна Йому пам'ять!

ОКСАНА СТАНЬКО
Ліцензований продавець
Страхування Життя
OKSANA STANKO
Licensed Life Insurance Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
32 Peachtree Rd.
Basking Ridge, NJ 07920
Tel.: 908-872-2192; email: stankouna@optimum.net

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
2-ий Заступник президента
Професійний продавець
забезпечення УНС
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane, Flemington, NJ 08822
Tel/ Fax: 908-7822-5451
e-mail: eugenemaria@comcast.net

Пошукуємо жінку по догляду за 3-річним хлопчиком у Bayside, NY. Українська мова обов’язкова. Власне авто бажане. Два дні на тиждень - у середу і четвер. дні праці збільшаться в грудні. Тел. 646-763-0045.

НОРТ ПОРТ, ФЛЬОРИДА
Дім до винайму на час вакацій. 3 спальні, 2 1/2 лазнички, повністю мебльований з усіма вигодами та басейном. Ціна $2000 на місяць; $1500 на місяць, якщо більше 6-ти місяців. Тел. 917-579-5635 або romansor@msn.com. Фото за запитом.

DNIPRO LLC.

ПАЧКИ, АВТОМОБІЛІ ТА КОНТЕЙНЕРИ В УКРАЇНУ

•Туристичні послуги: авіаквитки і візи в Україну та інші країни
• Грошові перекази у всі країни світу • Українські та європейські компакт-диски • Українські сувеніри та хустки
•Телефонні картки: 80 хвилин розмови за 5 дол.

ROSELLE, NJ 645 W. 1st Ave. Tel.: (908) 241-2190 (888) 336-4776	CLIFTON, NJ 565 Clifton Ave Tel.: (973) 916-1543	PHILADELPHIA, PA 1916 Welsh Rd., Unit 3 Tel.: (215) 969-4986 (215) 728-6040

Розшукуємо родину та знайомих **отця Сільвестра Вояковського**, колишнього пароха в селі Богданівка, Підволочиського району Тернопільської обл., який помер там же у 1939 році.
Його дружина Євгенія Вояковська з роду Ліщинських; старша дочка Марія Вояковська була дружиною М. Грушевського; син Микола Вояковський був до війни парохом в с. Трач, Львівської обл.; про молодшу дочку Володимиру Вояковську невідомо нічого.Родину або знайомих о. Вояковського розшукують мешканці с. Богданівка, які доглядають могилу отця. Всю знайдену Вами інформацію, або безпосередньо від родини чи знайомих просимо надіслати на адресу: **Україна, Тернопільська обл., м. Чортків, вул. Незалежности, 39, кв. 16, Капуста Надії Степанівні. Тел.: 001-380-3552-32670.**

Реклама в „Свободі“ – ключ до успішного бізнесу!

*Куплю **картини** старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: 312-206-8476
Михайло

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University
Foundation, Inc.
P. O. Box 1028, New York, NY 10276

Д-р Леся Зборовська Голуб
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху, депресії, проблем спілкування і поведінки
622-624 Valley Rd., Suite 6A
Upper Montclair, NJ 07043
Tel.: **(973) 655-9472** *Н. Дж. ліцензія SI003562*

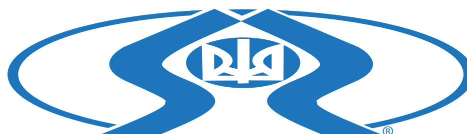
ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відеокасети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м’якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 40-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

Selfreliance
Ukrainian American Federal Credit Union

Станьте домовласником – з допомогою “Самопомочі”

Позички на хати від *2.95%

Позичка може бути наперед ухвалена - безкоштовно!

Самопоміч
Українсько–Американська Федеральна Кредитова Спілка

Selfreliance
Where Your Money Works for You!

Selfreliance.com

2332 W. Chicago Ave. Chicago IL 773-328-7500
5000 N. Cumberland Ave. Chicago IL 773-589-0077
136 E. Illinois Ave. #100, Palatine IL 847-359-5911
300 E. Army Trail, Bloomingdale IL 630-307-0079
8410 W. 131st Street, Palos Park IL 708-923-1912
734 Sandford Ave. Newark NJ 973-373-7839
558 Summit Ave. Jersey City NJ 201-795-4061
60-C N. Jefferson Rd. Whippany NJ 973-887-2776

Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States Government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency

Пропозиція стосується однородинних хатів і помешканевих будинків не більше 4-ох квартир, в одному з котрих живе власник. *На день 9/25/2012: ставка на 5-тирічна балун позику з 40-річною амортизацією і 20% передплатою є 2.95%; річна процентна ставка (APR) є 3.2408%. Місячні оплати на позичену суму $100,000 мортґеджу виносять $355.11 із кінцевою оплатою “балун” в сумі $93,299.61 після 5-ти років. Місячна оплата не включає зобов’язуючу оплату за податки (property taxes) і страхування; дійсна сума оплати буде вища, якщо взяти під увагу податок і страхування. Для дійсних та нових членів у визначених місцевостях. Термін пропозиції обмежений. Вимагається оцінка фінансової спроможности. Умови можуть змінюватися без попередження. За найновішою інформацією – телефонуйте до нас на безкоштовному № 1.888.222.8571.

Full Financial Services STAR pulse PLUS Allpoint Cirrus CO-OP NETWORK